Ч. 272 (14.521). Львів, середа 2. грудня 1936.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. — 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Бльок мусулманських держав.

СТАМБУЛ, 1. 12. ПАТ. Перський міністр закордонних справ Фаїз Могамед Хан заявив пресі, що 1. п. м. підпишуть у Тегерані пакт 4-ох держав: Туреччини, Афганістану, Ірану (Персії) та Іраку.

Невдатний замах на японського премієра?

ТОКІО, 1. 12. ПАТ. Вчора арештовано 36-літнього Ватанебе і при ньому найдено бомбу, кинжал та прощальні листи до родини і до кількох міністрів; кілька бомб найшли в його помешканні. Припускають, що Ватанебе підготовлював замах на прем. Гіроту.

ТОКІО, 1. 12. Домеї. Арештовано Матсумете спільника Ватанебе. Вони мали виконати замах правдоподібно підчас публичних зборів у префектурі в Фукутіма.

КРИТИКА УРЯДУ.

ТОКІО, 1. 12. Домеї. Викон. комітет партії Мінсеїто утворив окрему комісію, що має розглянути закорд. політику японського уряду. Партія уважає, що яп. політка супроти СССР і Китаю потерпіла невдачі.

Італія легковажить еспанську скаргу до Ліґи Націй.

РИМ, 1. 12. Стефані. Еспансько-совітські маневри викликують у римських колах хіба деяке зацікавлення: слід сподіватися нових драматичних сцен і похибок. У Римі не слідно занепокоєння, бо для Італії байдужа доля Ліґи Націй — вона може спокійно закінчити своє істнування. Навпаки — занепокоєний Париж а також Льондон, де бояться, що еспанський маневр СССР може поважно захитати Лігою Націй, а навіть повалити її. СССР противиться контролі транспортів зброї і щоб її унеможливити, змагає до нового міжнародного напруження. Навіть британські державні мужі кілька разів ствердили, що СССР нарушує невтральність. Тепер большевики переводять останній маневр, щоби врятувати валенсійський уряд, ломлючи засаду неінтервенції. Це й пояснює, чому Франція та В. Британія, які хотілиб утримати засаду неінтервенції, такі занепокоєні.

Комуністи повалять уряд Блюма?

ПАРИЖ, 1. 12. ПАТ. На сторінках соціялістичного „Попюлеру“ пос. Брак твердить, що коли би підчас дискусії над закордонною політикою, яка відбудеться в пятницю, комуністи перейшли до опозиції, уряд Блюма уступить, колиб навіть у голосуванні дістав більшість.

Національна фльота збільшується.

РИМ, 1. 12. ПАТ. 3 еспанські кораблі, що від 2-ох місяців стоять на якорі в тутешній пристані, а саме „Віская“, „Сілюрнум“ і „Такі“ вивісили нині прапори нац. уряду.

100 СОВІТСЬКИХ СТАРШИН В ЕСПАНІЇ.

ҐІБРАЛЬТАР, 1. 12. Райтер До Маляги причалило 100 совітських старшин під командою генерала — їх приділено до міліції. Очікують 20-ох 3-моторових совітських літаків.

НІМЕЦЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. Як повідомляє „Нюз Кронікл“, до Кадіксу причалило 2.000 німців, що вирушили на мадридський фронт в есп. одностроях. „Дейлі Телеграф“ твердить, що за 2 минулі тижні до Еспанії приїхало 5.000 німців. Брит. міродайні чинники пояснюють, що є це німецькі добровольці та що їхні земляки воюють також у рядах червоних.

НОВІ СИЛИ НА МАДРИДСЬКИЙ ФРОНТ.

КАЗАБЛЯНКА, 1. 12. ПАТ. Недавно причалили до Кадіксу транспорти мавританських стрільців з Іфні. Їх вислали на мадридський фронт.

Бої довкруги Мадриду.

БЕРЛІН, 1. 12. Німецьке Інформ. Бюро. За м. Поцуеле (на захід від Мадриду) йшли вчора завзяті бої. Найперше нац. артилерія збомбардувала ворожі становища, опісля літаки; втрати червоних великі. Опісля нац. війська перевели наступ в околиці університетської дільниці. На Манзанаресі дійшло до кривавих боїв; червоні намагалися знищити міст. Також завзяті бої йшли у Каза дель Кампо. Червоні кидають у бій щораз то нові резерви, але мусять відступати перед нац. військами.

КОМУНІКАТИ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

ТЕНЕРІФА, 1. 12. ПАТ. 27 нац. літаків збомбардувало військові обекти в Мадриді, крім того становища червоних на відтинку Сієрра-Кордова (південний фронт).

СЕВІЛЛЯ, 1. 12. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно заперечив комунікат червоних, немов би вони перемогли під Сіемпоцуельос. На ділі нац. скорострілн здесяткували і прогнали червоних, що втікли, залишаючи чимало вбитих. На відтинку Сорії нац. війська заняли м. Робле Блянка. Крім того ген. Кейпо де Ляно закликав англійську комісію парляментаристів, яка їздить по Еспанії, щоб звиділа сліди звірств червоних.

САЛЯМАНКА, 1. 12. ПАТ. Під Поцуеле де Алярком нац. війська здобули 2 танки. Під Гумедою полягло 200 червоних.

СЕВІЛЯ, 1. 12. ПАТ. На баскійському фронті нац. війська заняли важні стратегічні точки та відбили з великими втратами протинаступ червоних під Більбао на Вілля Реаль.

В Астурії 228 міліціонерів перейшло до нац. військ. На мадридському фронті нац. війська посуваються вперед поволи, але постійно.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 1. 12. ПАТ. Всі нац. наступи на центральному фронті відбито. Нац. літаки зробили невеликі шкоди, бомбардуючи становища у північно-західній частині міста.

Єпископ Чарнецький у папи.

ЧІТТА ВАТІКАНО, 1. 12. КАП. Папа приняв на авдієнції єпископа Миколу Чарнецького, апостольського візитатора католиків византійського обряду.

Одна чи кілька держав?

ЧИ ВОЛИНЬ ОКРЕМИМ ПАШАЛИКОМ?

Перед кількома днями поміщено було в „Ділі“ (ч. 267 з 26. листопада 1936 р.) коротку нотатку з царства воєводи Юзефського, що волинська адміністрація не признає львівської цензури і сконфіскувала у філіях книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові в Ковлі й Луцьку та в книгарні „Культура“ у Володимирі Волинському — а на днях і в Рівному — цілу низку українських календарів на 1937 рік, що вийшли у Львові й перейшли тут звичайну цензуру в городському старостві та прокуратурі. Перед тією конфіскатою переведено у згаданих книгарнях поліційну ревізію. Управителеві книгарні в Луцьку доручено письмо місцевого старости (без підпису!) з мотивацією конфіскати, а саме, що конфіскату вичислених вище календарів видано на основі статті 27. декрету про тимчасові пресові приписи зі 7. лютого 1919 р. (Дневник Законів ч. 14, поз. 186), що обовязує досі на Волині, з огляду на проступки зі ст. 111, 127 і 170 карного кодексу у змісті згаданих календарів. Подібна конфіската була і в Рівному.

У Польщі нема ще уніфікації пресового закону і обовязує дальше дільничевий закон, а саме: на території кол. Росії згаданий вище пресовий декрет з 7. лютого 1919 р., а в Галичині австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862 (В. з. д. ч. 6 з 1863 р.) та XXVII розділ австрійської карної процедури з 23. травня 1873 р. (В. з. д. ч. 119). Свого часу переведено було і в цій ділянці уніфікацію президентським декретом про пресове право з 10. травня 1927 р. (В. З. Р. П. ч. 45, поз. 398), але сойм його невдовзі ухилив, привертаючи попередній стан окремого дільничевого пресового закону.

Польська квітнева конституція з 1935 р. не знає зовсім окремих гарантій свободи преси і друку, а тільки у ст. 5, уст. 2, запевняє громадянам змогу розвою їх особистих вартостей та свободу совісти, слова і товариств. Інакше було у березневій конституції з 1921 р., де уст. 105 забезпечено виразно свободу преси і друку та почтовий дебіт усім часописам і друкам, що вийшли у Польщі.

На основах свободи преси і друку опирається в засаді і австрійський пресовий закон з 1862 року й польський пресовий декрет з 1919 р., постановляючи у ст. 1, що преса є свобідна й підпадає тільки тим обмеженням, що передбачені у карному кодексі або в інших законах. У мотивації конфіскаційного наказу луцького староства з 23. XI. ц. р. наведено постанову ст. 27 пресового декрету з 1919 р. і ст. 111, 127 і 170 к.к. Статти 27 пресового декрету з 1919 р. постановляє таке:

„На поодинокі друки може бути наложений арешт з розпорядку інституції або урядовця до пресових справ при рівночасному виточенні судового процесу проти винних, якщо у змісті таких друків містяться ознаки проступку, передбаченого у карному кодексі, з винятком

проступків, що їх доходимо на підставі приватного обвинувачення".

В цитованому вище указі луцького старости наведено теж і статті карного кодексу, яких ознаки мають бути у змісті сконфіскованих календарів, а саме злочини чи пак проступки зі статтей 111, 127 і 170 к. к. Ст. 11 к. к. каже: „§ 1. Хто на території польської держави допускається чинної напасти на особу начальника або акредитованого у польській державі дипльоматичного представника чужої держави — підпадає карі вязниці до літ 10", — „§ 2, хто таку особу зневажає, підпаде карі вязниці до літ 3 або арешту до літ 3." Ст. 127 к. к.: „Хто в місці або в часі урядових занять публично зневажає владу, уряд, військо або воєнну маринарку або їх частини, — підпадає карі арешту до літ 2 або гривні." Ст. 170 к. к.: „Хто публично розповсюднює фальшиві відомости, що можуть викликати публичний неспокій, — підпадає карі арешту або гривні."

Переведені поодинокими волинськими старостами конфіскати українських календарів законно цілком неоусновані. Календарі друковано в Галичині, де обовязує австрійський пресовий закон, постановам якого редактори і видавці вповні відповіли. Усі ті календарі — видані у Львові — перейшли поліційну та прокураторську цензуру, яка не знайшла у їх змісті нічого каригідного та їх не сконфіскувала. Вийшли вони явно й мають почтовий дебіт у Польщі, якого не може ухилити адміністраційно-політична влада, і досі розійшлися вже у сотках тисяч примірників. Превенційної цензури у Польщі нема, як це було у царській Росії, де календарі чи книжки мусіли мати напис: „дозволено цензурою" і тоді мали вільний оборот від Варшави до Владивостоку. Російська адміністрація свою цензуру шанувала і такий випадок, як оце на Волині, з конфіскатою цензурованих вже книжок, був там неможливий!

Польський карний кодекс з 1932 р. обовязує на території цілої Польщі, а до його пристосування у випадках проступків, заподіяних друком та можливої конфіскати цих друків в причини якихось ознак у змісті друку проступків з карного кодексу є покликана поліційна й прокураторська влада, а дальше суд тої місцевости в Польщі, де друк видано. — У даному випадку компетентною є тільки дотична влада у Львові, бо тут видано та друковано заняті на Волині календарі.

Усі волинські старости ділали однозгідно, що вказує, що була тут відповідна інструкція воєвідського уряду, на чолі котрого є воєвода Юзефський. У світлі цитованих мною законних постанов конфіската є наскрізь безправна. Порушуючи підстави законности, підважує ця масова конфіската нескофіскованих українських календарів і само право почуття в народніх масах, для яких призначено ці календарі. На практиці вийшло таке, що українські календарі, цензуровані польською владою у Львові, можна свобідно поширювати в Галичині, але вже ніяк на Волині. Зміст тих самих календарів у Галичині не заключає в очах польської влади в Галичині нічого такого, що колідувалоб з постановами карного кодексу, зате в очах польської влади на Волині — у тому самому змісті є вже ціла низка карних проступків, загрожених карою вязниці, арешту чи гривни. А Галичина і Волинь у тій самій державі, де обовязує той самий карний кодекс і ті самі карні санкції.

Сумна дійсність витворила з Волині своєрідний пашалик. Конфіската сцензурованих польською владою у Львові українських календарів, між ними й виданих „Ревізійним Союзом Укр. Кооператив" та „Сільським Господарем", є тільки дальшою ланкою у політичному ланцюгу воєводи Юзефського, яким старається він звязати цупко ціле волинське українське життя. Політика п. Юзефського, якій присвячували ми нераз чимало місця й на сторінках „Діла", збанкрутувала на цілій лінії. Не вдалося йому перетворити наших волиняків у своєрідних босняків, як не вдалося це свого часу австро-угорському міністрові карбу Білінському — пізніше міністрові скарбу в Польщі, — зі сербо-хорватами в Босні й Герцеговині. Реальний вислід політики воєводи Юзефського — це скріплення в українських масах максималістичних течій, комуністичної та її антиподу — націоналістичної, обох ворожих польській державі. Воно і зрозуміле, коли на творчу, конструктивну леґальну роботу в рямцях самостійних українських установ та організацій накладається тверду руку державної адміністрації, що для фікції неістнуючого на Волині „спулжиця" ліквідує одну по другій

українську установу, щоб зробити місце для нежиттєздатної установи „спод єдного даху".

Останньо зроблено це з ліквідацією українських календарів на 1937 р., виданих в Галичині, безправно їх конфіскуючи. Українських видавництв на Волині майже нема, чи пак дуже слабонькі. Українське друковане слово йде там зі Львова, передовсім календарі, часто єдина поза поширюваною безплатно комуністичною бібулою друкована пожива волинського села. Почтового дебіту українських періодиків, леґально виданих і зцензурованих в Галичині, не можна й на Волині спинити. Робить це щойно протизаконна конфіската через волинську адміністраційно-поліційну владу, щоб не пахло на Волині не то живим, але й друкованим українським духом, що походить з Галичини.

Довголітній політичний біланс п. Юзефського на Волині наскрізь відємний, що стверджує теж і незасліплена частина польської публичної опінії. Окремий волинський пашалик захитаний і крайна пора його в цілости зліквідувати та усунути державу в державі, змінюючи там до основ дотеперішню скраховану систему правління.

Д-р Степан Баран.

Польсько-румунський союз.

З приводу відвідин мін. Антонеску у Варшаві.

(Від нашого кореспондента).

Букарешт, 29. листопада 1936.

Остання подорож до Варшави румунського міністра закордонних справ Антонеску, що відбулась у товаристві чисельної військової місії та гурту передових румунських журналістів, відсвіжила припорошену вже дещо сторінку польсько-румунського союзу.

Ще перед роком згадали ми на цім місці, що румунські урядові кола бажали собі затіснити союз з Польщею, що його започаткував рум. король Фердинанд І. та маршал Пілсудський. Однак напрямні тодішньої закордонної політики обидвох урядів змінились. Польща зблизилась до системи **державних бльоків та до ревізіоністичних держав** на чолі із Німеччиною, — а Румунія, оставшись вірною „**колективному мирові**", найшла спільну мову із Совітами. І даремні були заходи обох урядів, щоби закрити дальші суперечности, що природно випливали із цієї зміни.

Румунська опінія вважала політику п. Бека як подвійну гру, ведену проти Малої Антанти: ця політика, мовляв, внесла незгоду між Білгородом та Букарештом з одної сторони та Прагою — Білгородом з другої. Однак з одного боку Польща не має інтересу ставити виключно на німецько-італійську карту, з другого боку й Румунія не може заганятись в обійми Совітів. Таким чином **обидві союзниці знову віднайшли себе.**

Поворот до „старої приязни" приготовлено в зручний спосіб, щоб нпр. не піддати в сумнів засади п. Бека: „стійність польської закордонної політики". Вже від 2-ох місяців ішли приготування у справі „остаточного свята дружби". Перші вибрались до Варшави румунські журналісти (щоденників правого політичного напрямку), потім румунські інжиніри обїхали промислові осередки Польщі. А два тижні тому створено румунсько-польський правничий союз під проводом віцемаршала Маковського та румунського політика Юніяна (посол черновецької виборчої округи!).

Знову в Букарешті вжили заходів зблизити польську зорґанізовану молодь до румунської. І в тій цілі появилося вже кілька чисел „Булетінул тінеретулуй полонез", якого видає варшавська Ліґа „П.А.З.З.М." — в Букарешті. Далі, створено по середніх та вищих школах гуртки „польських приятелів", а в урядовій ліберальній партії найшлося вже чимало таких „приятелів". Годі промовчати, що й найсильніша опозиційна румунська партія національ-царанистів гостила в минулому місяці делеґацію польських селян, які прибули на ювілейний конґрес цієї партії.

Підготовча акція пішла вже так далеко, що відкликаний польський посол у Букарешті п. М. Арціщевський остався на своїм місці, хоч у румунській пресі вже були появились прощальні статті.

В кожному разі донедавна ще фіктивна приязнь стала для Букарешту **реальною цінністю, коли польський ґенераліссімус відвідав не** Рим а Париж, а п. Бек вибрав не Берлін а Льондон.

Румунські офіціяльні кола приняли з великим вдоволенням згадані обидві подорожі польських державних діячів до держав, які мають невичерпані матеріяльні засоби для власних і чужих збоєнь та величезний авторитет у світі.

Зрештою і заява п. Бека, що „треба зробити край тим поголоскам про подвійну гру польської закордонної політики", — заохотила румунський уряд до прискореної дипльоматичної експедиції п. Антонеску.

Правда, ґазетні версії про те, що ця подорож мала на меті відновити старий польсько-румунський союз, настільки невірна, що — коли в минулому році минув речинець того союзу — ні одна із союзниць його не виповіла і він **само собою істнує далі.** Зате поїздка п. Антонеску мала передовсім на цілі скріпити авторитет Малої Антанти, — притягнути Польщу до евентуальної співпраці та по змозі зменшити напруження між Польщею і Чехословаччиною, відтягаючи Польщу від Мадярщини.

Новий польсько-румунський договір, що його підписав п. Антонеску у Варшаві, передбачує тільки **„політичну та інтелектуальну співпрацю"**. Офіціяльні звідомлення промовчали інші уступи цього договору. До такої політичної співпраці можна зачислити й **військові** (зброєння) та **економічні** (виміна сирівців) переговори, які велися в останньому часі.

Треба ще згадати про виміну ратифікаційних актів, що торкаються устійнення спільних кордонів та ставлення нових граничних знаків.

Як звичайно, і цей офіційний комунікат був дуже маломовний. Тому доповнимо його хіба вимовнішими уступами з промови самого п. Антонеску.

Передовсім румунський міністер закордонних справ заявив, що Румунія не приступить **ні до якогось совітського бльоку, ні до подібної протисовітської коаліції.** В дальшому п. Антонеску витає „ритм зброєння" Польщі і признає, що й румунський уряд вибрав цей „одинокий шлях для забезпеки миру".

На кінець слід підкреслити такі слова п. Антонеску:

„Наші (себто польські та румунські) народні маси не розаґітувала ніодна нова ідеольоґія. У душі наших народів не наріс новий містицизм. Суспільні верстви наших народів присвятили свій час тільки для продуктивної роботи... Свободу думки та праці, якої вимагаємо для себе — признаємо і другим..."

Вже найближчий час докаже, чи всі ті заяви і бажання здійсняться та наскільки!

Тимчасом замітили ми події, що не дуже відповідають піднесеному настроєві у Варшаві. Серед румунських кол усе ще помітні сумніви, чи Польща витримає на-довго у тісних звязках з Парижем (промова п. Філіпеску). Щоденник „Універсул" містить 27-го листопада передовицю про „Польсько-румунський союз" і жаліється, що польський уряд досі не ратифікував тріянонського трактату. Той часопис звертає увагу на ревізіоністичну мадярофільську пропаганду, ведену у ріжних польських часописах („Мали Дзеннік" з 23. XI. містить таку мадярофільську статтю п. Адама Ромера, — те саме пише „Курієр Варшавський" і ін.).

Не знати, чи й вислів п. Бека (підчас одного льондонського бенкету) про „традиційну приязнь Польщі з Угорщиною" принесе користь польсько-румунському союзові.

Д-р О.

З польської преси.

Б. пос. Мацкевич у неласці.

У варшавському „Часі“ з д. 30. листопада находимо передову статтю головного редактора виленського „Слова“, б. посла ББ. С. Мацкевича. Стаття затитулована „Оборона extra muros“: Автор — читаємо — не має змоги писати у свому часописі, бо виленська цензура у місяці листопаді сконфіскувала його 7 разів, та аж 18 разів „відколи над столицею Гедиміна перейняв владу повний особистої принади воєвода Боцянський“. Для нас цікаві не так внутрішні суперечки між людьми того самого польського ідеольогічного табору, як радше становище обох даних польських щоденників („Час“ і „Слово“) до справ, які нам, українцям, — безпосередньо близькі. Конфіскували напр. у Вильні п. Мацкевичеві статті про невільничий послух православної єрархі, використовуваний польською стороною для кепських справ.

„...Православні єрархи є цілком від нашого уряду залежні, за собою мають большевію, перед собою українські і православні парохії. Не мають Ватикану і тої величезної організації, якою розпоряджає католицьке духовенство. Отже нічого дивного, що архиереї є ультральояльні. Здавалось би, що треба з того тішитись. Алє ні, — підсувається архиереям думку змінити літургічну мову з церковно-славянської на польську. Українці-уніяти хай слухають богослуження у церковно-славянській мові, але православні на „кресах“ по польськи. Як наслідок будемо мати відплив до сект, до безбожництва і повний упадок авторитету уступчивих архиереїв серед православного духовенства... Це зла політика — коли можна жадати багато — жадати ще більше...“

Мацкевич звертає увагу, що ріжні польські часописи, пишучи про мін. Понятовського чагадували собі слово „колхоз“. „У нас (у Вильні) написати „колхоз“, то інакше наступити на нагніток: неминуча конфіската...“ Пригадує теж п. Мацкевич, що він, якого лають „зубром“, в останньому часі боронив білоруських селян перед визиском ріжних потентатів, які примазались до теперішнього режиму, та яких потім суд засудив за ріжні справки. Автор стверджує, що виленський суд більшість адміністраційних пресових конфіскат відхилив, але жаліється, що — після кожної конфіскати „довго треба чекати на судову справу“. Стаття написана з питомим тому публіцистові темпераментом.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

П.П.С. про армію і пресу.

У недільному числі „Роботніка“ (з 29. XI.) маємо кілька статтей, характеристичних для обличчя сучасного польського соціялістичного табору, який офіціяльно і формально відкидає співпрацю з комуністами, але фактично вже творить „людовий фронт“, розпинаючись за „демократією“ у Франції і в Еспанії, начеб редакторам „Роботніка“ був невідомий **правдивий** характер мадридської „демократії“. У статті „Сильний нарід і сильна народня армія“ один із молодших пепесів, Адам Цьолкош, стоючи взагалі проти всякої війни та застерігаючись, що й проти Сходу польська армія боронилаб своїх границь на випадок нападу, переконує читачів, що „бодай на довгі часи напасть зі Сходу, від Сов. Союзу, Польщі не грозить. Якщо з чиєї сторони грозить нам збройний наїзд, то **лише** (підкреслення автора) від сторони західного сусіда“...

Знову чоловий публіцист „Роботніка“ (імб), у статі „Корупція буржуазної преси“ переводить тезу, що „буржуазійна“ преса наскрізь перекупна і що треба її просто бойкотувати та витискати у користь преси соціялістичної.

„Капіталістична преса „робить“ війни, „робить“ настрої протикомуністичні, „робить“ біржеву паніку та „патріотичний ентузіязм“ — все відповідно до потреб і інтересів власників тієї преси. Бреше, очорнює політичних противників, не вагається перед ніякою нікчемністю, щоб тільки оборонити і помножити капіталістичний „стан посідання“.

— Виходить, що соціялістична преса — це зразок етики, обєктивности, політичного лібералізму, толерантности та зберігання всіх засад боротьби „фер“. Тимчасом соціялістична міжнародня преса це такий самий протилежний зразок тенденційности і односторонности та безпардонного трактування своїх противників, як преса фашистівська: Очевидно, нічого казати про пресу комуністичну, яка взагалі на назву преси не заслуговує: в якій „буржуазній“ пресі слідне таке плазунство, таке осоружне клеветництво і така забріханість, як у комуністичних часописах?!

Листопадові роковини.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 2. листопада. (Вл. кор.). Вчорашнє листопадове свято нюйорської громади було висловом солідарности цілої громади. У церквах відбулися богослуження за полеглих героїв та збірки на українських інвалідів, а вечорі традиційний концерт у Народньому Домі заходами Центрального Комітету українських національних товариств.

На концерті явилися товариства із прапорами, деякі в одностроях. Музичні продукції випали по мистецьки.

Новиною на концерті були злучені хори аж із трьох українських громад: Ню Йорку (Український Хор), Бруклина (Хор Молоді), Йонкерсу (Хор „Боян“). Управляв гром. Теодор Онуфрик. При фортепіяні був п. М. Штембер. Прегарно випали продукції орхестри проф. М. Гайворонського, сольоспіви Петра Ординського і п-ї М. Гребінецької. Майстерну промову, як звичайно, виголосив по українськи д-р Л. Мишуга, по англійськи для молоді адв. М. Пізнак. Галя була переповнена.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „повірних блочків Р. Ш.

А. БЕРЕНД.

Книговодство одної фірми.

(Докінчення.)

Христіян обзивається перший.

— Чи це ви маєте вести в нас книговодство?

— А кілько ви маєте літ? — додає Ганс.

— Я скінчила вісімнацять. — відповідає Льотта Келлер несміливо. Вона аж тепер бачить, що ці її директори, то ще більші медведі, ніж її попереджувала Гельмс.

— Але яким способом ви можете приятелювати з Гельмс? Ми уявляли собі, що це буде старша дама.

Льотта загикується, бо не находить виправдання ,чому вона така молода. Ганс хоче направити прикру мовчанку.

— Ну, щож! Нема ради, коли ви вже взяли на себе такий тяжкий обовязок, то мусите попробувати.

Льотта Келлер сідає на місці панни Гельмс, бере олівець у руку і починає пильно писати.

— Таку цяцю всадити нам на шию! — говорить Христіян уполудне підчас проходу до свого брата. — Чи не є це безсоромність такої Гельмс! — бурмоче Ганс.

Але цяця якось привчається до своїх обовязків і Льотта Келлер залишається у фірмі „Крігер і С-ка“.

Так протяглось до весни. У парку все зеленіє і цвите.

—Чудову весну маємо цього року — каже Христіян.

— Цікаво, чи Келлерівна ходить теж на прохід щодня — говорить Ганс. — Я читав, що молоді дівчата на весну легко дістають блідницю.

— А щож нас це може обходити! — бурмоче Христіян, уперше від довгого часу лихий на свого брата за те, що він теж думав у цій хвилині про Келлерівну.

Кілька днів пізніше трапляється щось неймовірне. Коли годинник вибив дванацять, каже Ганс до брата:

— Ти мусиш нині йти сам на прохід, бо мене болить голова і я йду просто додому.

Христіян приймає цю звістку як зовсім природну річ ,каже Гансові „Бувай здоров!“ і сам іде на прохід. Ганс залишається у бюрі так довго, поки не вийдуть усі урядовці. Коли є сам, підходить до бюрка панни Келлерівни і поправляє в її рахунках дбайливо та непомітно всі її помилки. Він уже давніше доглянув, які „бики“ вона стріляє у своїх книгах, а не хотів би, щоб Христіян звернув на це увагу.

Нараз відчиняються двері і входить Христіян. У руках тримає велику гуму до чорнила і гострий ножик. Побачивши Ганса, каже, що „забув тут щось важного“ і зараз відходить, навіть не спитавши, що Ганс тут робить.

Від цієї стрічі два брати вже не розмовляють один з одним як досі. Навіть не ходять разом на прохід до парку. Буває і таке, що один з них спізнюється на обід на кілька хвилин. Їх господиня попросту розводить руками з розпуки, що в четвер вони зовсім не помітили, що не було на обід обовязкової баранини.

Літо; вікна в бюрі відчинені настіж. На бюрових столиках стоять китиці квітів. Їх принесла Льотта, бо вона любить квіти. Христіян заявив, що „на таку невинну примху можна їй у бюрі дозволити“, а Ганс не протестував.

Льотта прийшла до переконання, що ці два старі медведі не такі страшні, як спочатку їй видавалось. Але записувати числа до книг, то таки страшно нудна робота і в такий гарний день найкраще булоб заснути. Кілька хвилин пізніше ясноволота голівка лежить на книзі і рівномірний віддих вказує на те, що Льотта заснула.

Христіян і Ганс були в суді. Христіян вертається пішки до бюра.

— Проклятi мухи! — каже входячи, але побачивши Льотту, як вона смачно спить, ніжно відганяє мухи з над її голови. Льотта будиться по добрій пів годині. Христіян каже ,що він саме в цій хвилині вернувся із суду.

Кілька днів пізніше каже Христіян до Ганса:

— Я мушу тобі щось сказати.

— Я вже знаю — відповідає Ганс — ти старший від мене, отже ти женись з нею. Я покину інтерес, ти сплатиш мені мою половину і я виїду.

— Ні, ти молодший — відповідає Христіян меляхолійно — ти маєш більше даних на успіх. Я відійду з інтересу.

— Я не можу приняти від тебе такої жертви.

— Я теж ні.

І сідають оба безрадні. Ганс розважує справу так:

— Нехай вона сама вибере. Напишемо їй два листи.

Христіян сідає і пише:

„ВПоважана Пані!

Я звертаюсь до Вас з одною дуже поважною пропозицією: чи Ви не згодились би ділити зі мною моє скромне родинне огнище?

У надії, що ви не відкинете моєї гарячої просьби

залишаюсь з найглибшим поважанням відданий Вам
Христіян Крігер,
гол. дир. фірми „Крігер і С-ка“.

Лист Ганса був такий:

„Моя дорога панно Льотто!

Ви зробили би мене безмежно щасливим, якби Ви хотіли озолотити решту життя чоловікові, який жде від Вас відповіди і просить приняти вислови

глибокого признання
Ганс Крігер“.

Літературна нагорода за 1936 р.

Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка вирішила на своїм засіданні дня 27. м. м. склад жюрі літературної нагороди за 1936 рік. Жюрі буде складатися з таких членів Т-ва: Василь Софронів-Левицький, Денис Лукіяновинч, Микола Матіїв-Мельник, Володимир Радзикевич, д-р Михайло Рудницький. Жюрі визначить три найкращі твори української літератури, які появилися в часі від 1. XI. 1935 до 1. XII. 1936 р. окремою книжкою на західно-українських землях і на еміграції. Висоту премій, які Т-во розділить між письменників, що їх твори будуть відзначені, подасть Рада Т-ва пізніше, з огляду на те, що збірка жертв ще непокінчена.

Рада Т-ва просить Видавництва прислати негайно до підручної бібліотеки Жюрі по 6 примірників своїх видань з вище зазначеного часу. Один примірник по змозі з автографом автора призначений до бібліотеки Т-ва.

Дальші датки на фонд літературної нагороди зложили: кооп. „Будучність", Тернопіль 200 зол., Т-во „Карпатія", Львів 100 зол., „Українбанк", Новий Почаїв 100 зол., фірма О. Левицька і Сп. („Елегант"), Львів, 50 зол., Районова Молочарня, Боднарів 30 зол., Дмитро Жук, Павлова 2 зол. Усім жертводавцям щира подяка.

Дальші жертви просимо слати на адресу: Львів, Центробанк, вул. 3. Мая 15, з допискою „На Літературний Фонд".

ЗА РАДУ ТОВАРИСТВА:
Роман Купчинський,
голова.
Василь Софронів-Левицький
референт літ. нагород.

Большевики погрожують підбоєм балтійських держав.

МОСКВА, 1. 12. ПАТ. У пятому дні зїзду совітів промовляв секретар ленінградського партійного комітету Зданов. Він загрозив, що „коли Естонія, Латвія та Фінляндія не послухають підшептів фашистівських авантурників, то червона армія, опираючися на ленінградському промислі, розширить вікно в Европу, щоби побачити, що діється за тим вікном".

БЕРЛІН, 1. 12. ПАТ. Коментуючи ту промову, „Політіш-Діпльоматіше Кореспонденц" добачує в ній щось більше, як звичайні погрози.

ЧИ БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ СПРАВДІ ВОРОЖІ ДО СССР?

РИГА, 1. 12. АТЕ. Естонський начальний вожд ген. Ляйдонер сказав підчас святочної промови м. ін.: „Наші взаємини з СССР ніколи ще не були такі добрі, як тепер. СССР зброїться, та не маємо основ думати, щоб він зброївся проти нас. Навпаки — стверджуємо, що СССР хоче жити з нами мирно..."

—o—

З католицького життя.

ЦІЛЬ ПОДОРОЖІ КАРД. ПАЧЕЛЛІЯ ДО ВАШИНГТОНУ.

ВАШИНГТОН, 1. 12. ПАТ. У тутешніх колах ріжно інтерпретують ціль недавної поїздки кард. Пачеллія до Вашингтону. Йшло мабуть про навязання дипломатичних взаємин, про боротьбу проти комунізму і про діяльність одного кат. священника, що вів кампанію проти Рузвельта. У поінформованих колах говорять також, що поїздка папського державного секретаря мала успокоїти опінію америк. католиків, які жалілися, що Апостольська Столиця присвячує їм замало уваги.

ЗА НАЛАДНАННЯ ВЗАЄМИН МІЖ КАТОЛИКАМИ І НІМЕЦЬКИМ УРЯДОМ.

БЕРЛІН, 1. 12. КАП. Недавно відбулася дальша розмова кард. Фавльгабера з канц. Гітлером, на якій обговорено головний предмет конфлікту між католицизмом і націонал-соціялізмом, а саме справу товариств і виховання молоді. Покищо атмосфера в Німеччині напружена. Серед гітлерівських організацій ведуть інтензивну пропаганду з метою: відтягнути вірних усіх церков, „що лише обнижують здоровий людський розум". Та акція дає вислідн: у вересні 4.500 осіб покинуло церкви. Німецький епископат видав пастирський лист проти того натиску на совість.

УЧИТЕЛЬ ВЕДЕ ПРОТИРЕЛІГІЙНУ ПРОПАГАНДУ.

ТУХОЛЯ, 1. 12. КАП. „Глос Тухольскі" з 28. м. м. повідомляє, що католицькі організації з Грудзьондза внесли скаргу проти місцевого управителя школи Вечинського, який у публичних виступах висмівує католицьку релігію.

—o—

На другий день обидва вони йдуть до бюра дуже схвильовані.

Панна Льотта зявляється в бюрі щойно коло 10-ої. Вона підходить по черзі до одного і до другого, подає їм руку і каже:

— Яка я Вам вдячна за Ваше добре серце, що Ви жертвуєте мені дах над головою. Я певно вже непотрібна Вам у бюрі, бо роблю у своїх рахунках забагато похибок. Я сама це знаю. А щоб не позбавляти мене хліба, то Ви хочете зробити з мене господиню дому. На жаль... — тут вона загикується і червоніє — ... я хочу просити Вас, чи не булиб Ви такі добрі і затримали мене бодай до осени в бюрі. Я рахувала на це дуже. Бо я... я... заручена і восени маю вийти заміж.

Аж тепер вона почервоніла по самі вуха.

Християн помовчав і сказав:

— Не маю нічого проти, щоб Ви залишились у нас до осени.

Але Ганс схвилювався:

— Ми, річ ясна, не можемо робити вам труднощів, коли ви хочете вийти заміж. Бачу, що у наших бухгальтерок це вже входить у хоробу.

Льотта аж налякалась такого піднесеного тону свого шефа. Але подумала собі: „До осени мушу витримати!" і замовкла.

Очевидячки брати із фірми „Крігер і С-ка" ходять тепер знову разом своєю звичайного дорогою до парку.

Християн сказав упівголос:

— А я гадаю, добре сталося, що вона приняла наші листи так трохи гумористично.

Ганс не зовсім погоджується:

— І ми, старі осли, так дали себе скомпромітувати!

Один на одного дивиться трохи зизом і цим іронічним і трохи спочутливим поглядом вони перемазали всі свої непорозуміння за останні місяці.

Приходить осінь. На місці Льотти Келлер сидить у фірмі „Крігер і Ска" — мужчина.

Перекл. К. Л.

У царстві Сталіна.

СТАЛІН, МОЛОТОВ, КАГАНОВИЧ І ВОРОШИЛОВ — УКРАЇНСЬКИМИ ДЕЛЕҐАТАМИ З КИЇВЩИНИ.

(ВУ) III. надзвичайний зїзд Совітів Київщини вибрав 67-ох делегатів на всесоюзний зїзд Совітів і 178-ох на всеукраїнський. На перших місцях обох лист видніють імена Сталіна, Молотова, Кагановича, Ворошилова, Косіора, Постишева і т. д. Між учасниками зїзду було 74.5 прц. українців, 10.5 прц. москалів, 9.5 прц. жидів і 1.5 поляків.

По широкому світі.

Перед **німецькою** амбасадою у Вашингтоні 50-ох страйкуючих моряків та муринів урядило протигітлерівську демонстрацію.

Румунський міністр закорд. справ Антонеску вибирається з початком найблищчого тижня до Німеччини.

У французькому міністерстві публичних робіт підписали збірну умову зі 100.000 робітників, що працюють при будові доріг.

Злучені Держави почнуть будову двох нових кружляків.

Міжнародний конгрес православної теольогії почався в Атенах. Отворив його король Юрій.

2 французькі фабрики в околиці Ліль звільнили частину робітників, що від кількох тижнів приступили до окупаційного страйку.

У Чехословаччині комуністи будуть голосувати проти буджету на 1937-8. р., зокрема проти буджету нац. оборони.

Рада Ліги Націй збереться на надзвичайне засідання 10. ц. м.

В Абісинії дивізія ген. Джельозо заняла вора Алляму і Уенде, поборовши чималі тереневі трудноші.

Чілійський уряд вислав нового амбасадора до Риму; у дипльоматичних повновластях признає італ. королеві титул цісаря Абісинії. Американські дипльоматичні кола здивовані, навіть обурені, бо саме тепер йдуть наради представників амер. держав над справою визнання італійського цісарства.

Німецький уряд запевнив британський, що в німецько-японському договорі нема тайних клявзуль і що він не має військового характеру; подібну заяву дістала В. Британія від Японії. Все таки мін. Іден висловився у палаті громад про договір негативно, мовляв: він є взагалі проти поділу світу на два ворожі табори.

У Перу викрито революційну змову; провідників депортовано.

Над **Фінляндією** кружляв довше як годину невідомий літак, що опісля відлетів на схід. Певно був це один зі совітських „літаків-марев".

Литовський уряд запропонував совітському виміняти 15-ох арештованих литовців — совітських громадян, здебільша священників, на комуністів литовських громадян.

У північній Франції відчувають недостачу вугілля тому, що відколи введено 40-годинний день праці, продукція північно-французьких копалень покриває лише 70 прц. місцевого запотребування, не 90 прц. з як колись.

Чеська національно-соціялістична партія заборонила своїм членам належати до товариства прихильників СССР.

У Франції покінчився страйк моряків; власники кораблів виповнили більшість їхніх домагань.

В Італії піднесено платні журналістів на 6—10 прц.

Німецький шарже д' афер ген. Фавтель прилетів до Саляманки з аташе посольства Штілєм.

Румунський міністр закордонних справ Антонеску зложив королеві звіт про розмови з мін. Беком.

В Англії покінчився страйк персоналу льондонських автобусів, що почався в суботу рано.

Протиурядова змова в Катальонії.

СЕРБЕРЕ, 1. 12. ПАТ. У барсельонській пресі появилися вістки, що в Катальонії викрито протидержавну змову і арештовано кілька визначних осіб, м. ін. предсідника катальонського парляменту Казановаса. Барсельонські урядові кола намагаються представити те все як інцідент без більшого значіння. Він — мовляв — зводиться до того, що секретаря катальонських сепаратистів Торреса Піккарта арештовано за інтриґи проти іберійської анархістичної федерації. В ту справу був замішаний також шеф поліції Реберіс, тому його звільнили зі служби. Казановаса не арештовано — вчора він переїздив через Сербере до Франції.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Повінь законів і наша дійсність.

Безнастанне видавання законів у формі декретів президента, не згадуючи вже безлічі виконних розпорядків міністрів до цих законів, доводить просто до розпуки правників, які не в силі опанувати цієї великанської кількости правних норм, що все більше і більше спутують наше життя, свободу рухів і т. д. Ясно теж, що в хаосі і повені цих законів та розпорядків не орієнтується зовсім громадянин, якого ціле життя та ініціятиву нормують саме нові закони. До того незнанням постанов цих законів, які заторкують саме життеві справи або накладають нові тягарі, не може ніхто боронитися. Навпаки. Законодавець тримається засади, що з хвилиною оголошення закону кожний громадянин обовязаний знати його постанови.

Тому Редакція, користаючи з побільшення обему „Діла", призначуватиме що тижня одну сторінку виключно на обговорення правних норм законів та розпорядків, у першу чергу податкових та адміністраційних, щоб наші читачі не блукали навмання у лябіринті їх постанов. Крім того радо будемо містити рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу чи присуди Найвищого Суду у справах, які мають засадниче значіння для організоавного життя нашої нації (напр. у справі прав української мови, свободи діяльности наших товариств та організацій і т. д.). Тому сподіємося, що такі рішення у засадничих справах надсилатимуть нам у першу чергу наші юристи-адвокати та безпосередньо зацікавлені товариства чи приватні особи, які виграли відклики у Варшаві. Радо будемо містити також цінні думки з досвіду тих правників, громадянських діячів, який вони набули на основі своєї довголітньої практики, стрічаючись з прикладанням до нашого життя правних норм головно адміністраційною владою. Йде нам про те, щоб не наражували нас на зайві кошти часто густо такі перешкоди, які легко вдалосяб оминути, якби ми добре знали правдиву інтерпретацію постанов багатьох законів. Тоді теж прийдеться легше боротися нам за наші слушні права в усіх ділянках життя. Будемо вдячні усім за надіслані нам практичні поради і вказівки з ділянки правного життя, які озброять нас до боротьби за слушні права українського народу.

Одночасно будемо подавати короткі рецензії про всі надіслані нам нові книжки, брошури і журнали з широкої ділянки публичного і приватного права.

мґр М. Х.

Як виглядатиме змінений ґрунтовий податок?

Нашим читачам уже відомо, що декрет президента з 4. листопада ц. р. (оголошений у „Деннику Законів" з 7. листопада ц. р. ч. 85 поз. 593) змінив дещо дотеперішні постанови про державний ґрунтовий податок. Тому, що цей декрет уніфікує постанови про державний податок у цілій державі та вводить велику підвишку податку вже для середніх господарств, від яких платять селяни понад 110 зол. податку річно, слід обговорити основно ці нові постанови. Нема двох думок, що ґрунтовий податок буде знову змінений в найближчих роках після закінчення переоцінки ґрунтів, яку переводять тепер клясифікаційні комісії. Тому обовязком наших селян припильнувати праці цих клясифікаційних комісій в себе на місцях, бо якщо ці комісії зачислять поле до вищої кляси, тоді селяни мусять платити вищий податок.

Засадничо ґрунтовому податкові підлягають усі ґрунти.

Які ґрунти є вільні від ґрунтового податку?

Стаття 2. вичисляє 12 випадків, в яких закон звільняє ґрунти від цього податку. І так є вільні 1) ґрунти, які підлягають податкові від нерухомостей (головно по містах і деякі по селах); 2) ґрунти, які належать до признаних державою віроісповідань, з яких доходи призначені постійно і виключно на цілі релігійного культу і не причиняються до особистих доходів духовенства або інших осіб; 3) **ґрунти під цвинтарями; 4) ґрунти під залізничими шляхами** і публич. **дорогами**, площами і парками; 5) ґрунти, якими користуються публичні народні школи або хліборобські школи та наукові установи в наукових або просвітних цілях; 6) **неужитки**, до яких закон зачисляє: піски, багна, мокляки, узбіччя, які не надаються на орні або лісні ґрунти, сіножати або пасовиська, скали, окопи, долини по торфі, глині і піску та ґрунти під отвертими водами; 8) ґрунти **комасованих** або **скомасованих господарств на три роки;** зате від цих ґрунтів платять посідачі додатки до ґрунтового податку для самоуправи; зі звільнення не користають ґрунти, де комасацію припинено; 9) **неужитки під штучними рибними господарствами** або з іншими інвестиціями, які уможливлюють їх експльоатацію — **на 5 років** від переведення інвестицій; 10) **ґрунти під охоронними лісами;** 11) штучно залісенені ґрунти за дозволом влади на 30 років від залісення і 12) залісенені неужитки на 50 років.

Як обчисляють податок?

Основою виміру ґрунтового податку є гектар. Від ґрунтів, яких поверхня не перевищає 1 гектара, податок обчисляють від кількости ерів.

На просторі воєвідств: краківського, львівського, станиславівського і тернопільського ґрунтовий податок платять посідачі ґрунтів у **висоті 40% чистого катастрального доходу,** себто 40 сот. від кожного золотого чистого катастрального доходу. Нпр. у катастрі означено, що селянин має 100 зол. чистого катастрального доходу зі свого господарства — тоді ґрунтовий податок буде сягати 40 зол. (100 × 0.40 = 40 зол.).

На просторі воєвідств: волинського і поліського скарбова влада обчислює загальну суму ґрунтового податку для кожного повіту зокрема таким чином, що множить кількість ґрунтів відповідної категорії числом, яке означає пересічну ставку з 1 гектара в золотих. Опісля загальну суму податку розділюють між поодинокі збірні громади, а там на селян платників. З тією метою долучено до закону тарифу з пересічним чистим доходом (ставкою) для кожного повіту зокрема поліського і волинського воєвідства, яку теж подаємо:

Поліське воєвідство.

Пересічні ставки з 1 га в золотих:

Повіти	з 1 га управних ґрунтів, сіножатей, городів і садів	з 1 га залісених ґрунтів болот, пасовиськ і ґрунтів під водами
Берестейський	1,10	0,22
Дорогичинський	1,10	0,22
Кобринський	1,10	0,22
Косівський	1,10	0,22
Коширський	0,95	0.19
Лунинецький	1,10	0,22
Пінський	0,95	0,19
Пружанський	1,10	0,22
Столинський	1,10	0,22

Волинське воєвідство.

Повіти	з 1 га управних ґрунтів, сіножатей, городів і садів	з 1 га залісених ґрунтів болот, пасовиськ і ґрунтів під водами
Дубенський	2,75	0,75
Горохівський	1,50	0,30
Костопільський	1.10	0,22
Ковельський	1,10	0,22
Кремянецький	2,75	0,55
Любомельський	1,10	0,22
Луцький	1.65	0,33
Рівенський	2,20	0,40
Сарненський	1,10	0,22
Володимирський	1,50	0,30
Здолбунівський	2.75	0,55

На Холмщині, яка належить до люблинського воєвідства, є окрема тарифа (ставки) для поміщицьких і селянських ґрунтів.

Звишка (проґресія) податку.

Новий закон накладає крім того ще окремий додаток на тих платників, які платять річно більше ніж 110 зол. податку від ґрунтів в одному повіті. Ця підвишка (деґресія) податку по думці ст. 7-ої виглядає так:

Від 110— 200 зол. — 10% цього податку
Від 200— 550 зол. — 20% „
Від 550—1 250 зол. — 30% „
Від 1.250—2.650 зол. — 40% „
Від 2.650—4.400 зол. — 50% „
Від 4.400—6.150 зол. — 60% „
Від 6.150—8.800 зол. — 80% „
Понад 8.800 зол. 100% „

Якщо є кількох співласників і кожний з них уживає свою виділену частину ґрунту та сам господарює, тоді підвишку розкладають окремо на кожного співласника.

Знишка (деґресія) податку.

Від платників, які від своїх ґрунтів, положених в одній збірній громаді, платять не більше ніж 10 зол. ґрунтового податку, братимуть скарбові уряди лише 50% цього податку. Ця обнижка податку на половину не торкається тих платників, яких ґрунти лежать у промірі 10 км. від міст з числом населення понад 100.000 мешканців. **Від платників, які платять від 10 зол. до 35 зол., братимуть лише 80% цього податку. Державний ґрунтовий податок платники будуть платити у двох сплатах: до дня 30. квітня і до дня 15. листопада.**

Платникам, яким обнижує закон ґрунтовий податок на 50% і 20%, обтягнуть цю обнижку вже при першій сплаті, себто до 30. квітня.

Додатки до ґрунтового податку.

Крім того для самоуправних союзів будуть стягати від платників ще окремі додатки, які не можуть перевищити 50% загальної суми ґрунтового податку вже враз зі згаданою підвишкою від 110 зол. вгору. В деяких випадках міністр внутрішніх справ у порозумінні з міністром скарбу може підвищити додатки для самоуправних союзів до 75%. Зі самоуправних додатків дістають хліборобські палати 3% з податку враз з окремим додатком по думці ст. 7. На українських північно-західних землях істнує ще вирівнальний податок, який розкладають між поодиноких платників розмірно до їх податків.

Постанови виконного розпорядку до цього закону подамо окремо негайно по їх оголошенні.

Важливі законопроєкти.

Рада міністрів приняла 23. ц. м. кілька законопроєктів, над якими радитиме сойм і сенат. Між ними є законопроект про будову і вдержання публичних доріг, законопроект про аптикарів і законопроект про вищі приватні школи.

БУДОВА І ВДЕРЖАННЯ ПУБЛИЧНИХ ДОРІГ.

Цей законопроект має на меті управильнити: 1) орґанізацію дорогової адміністрації; 2) справу зачислювання доріг до катеґорії: воєвідських, повітових і збірних громад; 3) будову і вдержання частини державних, воєвідських і повітових доріг на терені міст; 4) признає містам, виділеним з повітових самоуправних союзів, право стягати спеціяльний дороговий податок; 5) справу доплат на покриття частини коштів будови і вдержання доріг державних, воєвідських, повітових і збірних громад від власників нерухомостей та промислових і торговельних підприємств, яким дороги приносять спеціяльні користи або вигоди; 6) справу скасування дорогового позичкового фонду; 7) справу доїздів до залізничих стацій і пристаней; 8) справу направи доріг; 9) зміну сіти державних доріг. — Законопроект стоїть на становищі, що державні дороги будує і вдержує держава, воєвідські дороги — воєвідський самоуправний союз, повітові дороги — повітовий самоуправний союз, дороги збірної громади — збірна громада. Рада збірної громади може своїм рішенням, затвердженим надзірною владою, зобовязати громаду до будови і вдержання дороги збірної громади, яка має виключно місцеве значіння. Законопроект накладає на міста, виділені зі самоуправних союзів, обовязок удержувати частини державних, воєвідських і повітових доріг у межах міста з огляду на те, що дороги в містах мусять мати відповідну поверхню і з огляду на користи, які мають міста з цих доріг. Міста, виділені з повітових самоуправних союзів, зможуть накладати спеціяльні оплати на вдержання доріг.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

„Лечу зі своїм чоловіком!"

Дружина славного летуна, американського національного героя полк. Ліндберга, пані Анна Морров Ліндберг (донька б. амбасадора Злуч. Держав у Мексику), є також великою залічницею летунства та дає першенство аеропляновій перед усіми іншими засобами комунікації. Як відомо, п-ні Ліндберг пошлюбну подорож відбула аеропляном і товаришить свому чоловікові в усіх його небезпечних повітряних ескападах. Трагедія, яку пережила та жінка (втрата малого синка, що його схопили та вбили ганґстери) — відчужила Анну Ліндберг від людей, однак не ослабила замилування до подорожі літаком. Тепер видала вона надзвичайно цікаву книжку п. н. „Лечу зі своїм чоловіком" (книжка вийшла і в німецькій мові, у В-ві Е. П. Таль, Ляйпціґ—Відень), — де оповідає дуже барвисто про славну свого часу подорож літаком по Далекому Сході. Спомини п-ні Ліндберг тим цікавіші, що вона вибирається знову тепер зі своїм чоловіком на нову подорож довкола світа, мабуть знову зі своїм (другим) синком. Для всіх ляїків цікавий сам опис приготувань до такої подорожі. „Наш літак (пише Анна Ліндберг), яким ми облетіли Далекий Схід, звався „Сиріюс": він мав велетенський мотор силою 600 парових коней, збірник бензини, що вистачав на 3.000 км., і під літаком плавці (пливаки), які уможливлюб нам осісти на заливі Гудсона та плисти здовж берегів Аляски і Сибіру, поміж численними японськими острівцями. Крім того ми мусіли забрати з собою безліч найріжнородніших речей і приладів на всякий випадок. Ми мусіли брати під увагу, що треба буде користати з легкопаду, мусіли рахуватися з конечністю перебувати довший час на суші на далекій півночі, де потрібне тепле шатро й одіння, — як також на півдні, де шатро має охоронити від міліонів комах, — або, що треба буде осісти на отвертому морі, де потрібні не тільки харчі, але й солодка вода. При цьому берегтися, щоби не переступити низької границі передбаченого тягару. Кожний предмет треба було не тільки обміркувати, але й кількакратно важити. Вже за тижні перед відлетом кімнати нашого помешкання були завалені ріжними предметами виряду. В день, коли мій чоловік був занятий при літаку, на кожному предметі виділа картоочка: „не рухати". Що вечора ми переводили сеґреґацію накопичених предметів, відкладаючи предмети, щодо яких рішилися взяти їх: ґумовий човен, летунські одяги, рукавиці, летунські шоломи і панчохи, — посередині мала біла дитяча вага нашого малого хлопчика..." Який важкий був вибір — на доказ цього п-ні Ліндберг наводить спір, чи брати рушницю: рушниця могла охоронити подорожних від голодової смерти, знову шріт і кулі це найбільше обтяження літака. Найцікавіші уступи споминів п-ні Ліндберґ торкаються зустрічей з похмурими самотниками на Далекій Півночі та з агресивним виголоднілим китайським населенням над рікою Янґ-Тсе. Читач разом з авторкою переживає теж глибоку емоцію — розмови на коротких хвилях радіо-апарату з незнайомими одиницями на безлюдних безкрайних просторах Сибіру.

Карієра Загарова.

„Найбільше таємнича людина світу" — так називали Василя Загарова, який помер перед кількома днями в Монте Карльо.

Загаров створив довкола себе правдиву леґенду. Уродився він 16. жовтня 1849 у Мутлі, маленькім містечку західної Анатолії в Малій

Азії. Його батьки були бідні. Батько мабуть москаль, мати гречанка. Ближчих і докладніших вісток про походження Загарова нема. Коли Загаров став багатою людиною, змінив всі документи про своє походження. Його рідня втікла з Анатолії перед турецькими переслідуваннями до Росії. Опісля перенеслась до Царгороду і там молодий Загаров почав свою авантурничу карієру. Спершу Загаров був комісіонером, відтак готелевим післанцем і перекладачем. З його заробітків жила ціла сім'я. Щастя усміхнулось до Загарова і він стрінувся з грецьким політичним діячем Скулюдісом, який став його опікуном. Майбутній король гармат виїхав до Атен і за посередництвом Скулюдіса дістав представництво англійської фабрики зброї Норденфельд на цілий балканський півострів. Було це в 1877 р. Від цієї пори карієра малого авантуриста не кінчилась. Перед Загаровим відкрився світ і надії на великі авантури, надії великих грошевих і політичних справ.

Як на замовлення почались балканські війни і Загаров відразу дістав величезний ринок збуту. Він почав доставляти зброю Греції. Його хитрість і вроджений хист до комбінацій і інтриґ придбали йому славу небезпечної людини. Після перших успіхів Загаров заложив у Льондоні власну фірму і приступив до спілки з Вікерсом та з іншими багатими фабрикантами зброї. Якби на замовлення вибухла російсько-японська війна і майно Загарова збільшилось удесятеро. Політичне значіння Загарова зростало як на дріжджах. Англійський уряд надав Загарову великий хрест ордену Бани і почесть сера. Французький уряд надав йому спершу старшинський хрест, а відтак хрест почесної леґії. Загаров почав роздавати гроші на ріжні добродійні й наукові цілі у Франції, Анґлії та Балканах, щоб здобути собі ще більшу популярність.

Василь Загаров був жонатий із княжною бурбонською, вдовою по герцогові Вілля Франкові. Мешкав він дуже часто в Монте Карльо і у своєму замку в Баленкурі. Був теж довгий час власником касина гри. Загаров відкрив також Венізельоса і підніс його на вершини політичної карієри.

В останніх часах Загаров жив зовсім самітно, нічим не цікавився і не мішався зовсім до політики.

Таємнича оселя в джунґлях.

Джагоре — одна із тих індійських держав, що тільки номінально зберегли ще свою незалежність, бо в дійсности вона давно вже стала анґлійською кольонією, що нею кермують анґлійські урядовці.

Велика частина Джагоре — це непролазні джунґлі. Залізних шляхів і доріг зовсім нема. Комунікація між більшими осередками відбувається при помочі літаків. При нагоді урядових летів відкрив один літак серед глибокої джунґлі якусь невідому оселю, якої не могли найти на ніякій карті. Про істнування цієї таємничої оселі давно вже ходили чутки, але ніхто не міг нічого певного сказати. До джунґлі післали експедицію, яка по важких трудах добилась до таємничої оселі. І там щойно розв'язалась загадка.

Оселя в джунґлі це було містечко, що мало 6.000 мешканців — людей, що втікли з інших міст і осель Джагоре. Вигнали їх у безлюддя високі податки, що їх анґлійська влада на них наклала. Мешканці заявили урядовій комісії, що вони втечуть ще глибше в джунґлю, якщо податки не будуть зменшені. Кольоніяльний уряд вислухав справедливих домагань поселенців і заявив, що в новій оселі братимуть тільки мінімальні оплати. Це рішення мало такий наслідок, що до оселі в джунґлі почали напливати мешканці з усіх усюдів. По кількох місяцях нове містечко мало вже 12.000 мешканців і наплив нових поселенців зовсім не зменшився.

Щасливі мешканці Джагори, що могли втікти перед податками в джунґлі. Кудиж мали б наші платники втікати, коли у нас нема джунґлів?

ВІДКРИТТЯ МОСТУ НАД ЗАЛИВОМ САН ФРАНЦІСКО.

У четвер 12. листопада відкрили найбільший у світі міст, збудований над заливом Сан Франціско. Він лучить місто Сан Франціско із передмістям Овкленд. Міст збудований коштом 77 міл. дол. Він довгий на 8 і чверть американської милі. Його відкрив президент Рузвельт, натисненням електричного гудника у Вашингтоні. При вїзді на міст заясніли дві електричні зелені лампи на знак, що президент відкрив міст.

Міст почали будувати при допомозі федеральних фондів 19. липня 1933 р. ще за президента Герберта Гувера. Він складається із двох частин. По середині переходить у тунель на острів Ерба Буена, інші частини ведуть понад морський залив. Переїзд автом буде коштувати 65 центів в одну сторону.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРИГОТУВАННЯ ДО КОРОНАЦІЇ КОРОЛЯ ЕДВАРДА.

Який тісний звязок істнує між Америкою і Анґлією пізнати з того, що корабельні лінії вже тепер містять великі оголошення в найбільших щоденниках, щоб заздалегідь зарезервувати собі місця на кораблях. В оголошеннях є пригадка, що коронація відбудеться 12. травня 1937 р. Найдивніше, що німецькі корабельні лінії Гамбург-Америка Лінія і Німецький Льойд ведуть перед у цих оголошеннях. Вони вже тепер пригадують, що їх кораблі відпливають у днях від 18. квітня до 5. травня 1937 р., отже містять пригадку три четвертини року наперед.

Чи ви знаєте, що...

Біблія досі перекладена на 630 мов і розійшлась у 500 міл. примірниках. Це найбільше поширена книжка у світі.

Цитрина не є зовсім квасна; вона має в собі приблизно 10 проц. цукру.

Китайці витають один одного питанням „Чи ви вже їли риж?" Коли китаєць каже „так", то значить, що має добрий апетит, отже є здоровий, а ще значить, що йому ведеться добре.

Наполеон коронувався скиптром Карла Великого? Так, це ви знаєте. Але не знаєте, що цей історичний предмет не був ані скиптром ані власністю Карла Великого. Це була дириґентська палочка одного капельмайстра з XVII віку. Вона лежить тепер у музеї в Люврі з написом „Санктус Каролюс Маґнус", але це звичайний фальсифікат.

Найбільша людська статуя у світі — велетенська статуя Будди в Бірмі. Вона пропала був раз і сто літ не могли її найти. Щойно при будові залізниці відкрили її. Ніхто її не вкрав ані не сховав. Вона заросла буйною ростиною так, що опинилась під землею.

У міській бібліотеці в Цітав є оригінальна палітурка книжки. Це шкіра з чоловіка, одного розбійника.

У XVIII в. жив лікар Каспар Барлей, який збожеволів. Він уявляв собі, що його тіло зроблене з масла і оминав сонця та печей, щоб не розтанути. Одного разу хотів прохолодитися і скочив до ріки, де втопився.

ДИВОГЛЯДИ.

НАЙМОЛОДШИЙ ЖЕНИХ НАЙМОЛОДШОЇ СУДЖЕНОЇ.

Одна із відомих пятачків-близнят у Діон (Канада) маленька Іванна, що саме тепер має як. 2 і пів рочку дістала першу у своїм життї любовну оферту. Її суджений чи пак залюблений має 8 літ і є сином одного купця у Вашинґтоні. Іванну побачив він на екрані та на знимці і... зміста закохався. До малої Іванни написав він такого листа:

„Я перший мужчина, який хоче женитись з тобою і ніхто на світі не любить тебе так, як я. Після Рузвельта я буду президентом Злучених Держав. Запевнюю тебе, що коли мусітиму воєнно їхати на війну, ти кермуватимеш цілою державою замісць мене. Твій перший муж Бобі".

ПОЇЗД СЛОНІВ

До Риму приїхав цими днями окремий поїзд з оригінальним вантажем... самими слонами. Слоні потрібні до історичної фільми „Сципіон". Сцена фільми малює найдокладніше всі пунійські війни. Щоб осягнути найкращий воєнний ефект спровадили транспорт освоєних слонів. Кошти транспорту є 50.000 лірів.

Ширіть наш часопис!

Справа української мови в дільницевих урядах у Львові.

Народня Організація Українців м. Львова порушувала кількакратно на сторінках української преси справу мельдункових карток, виповнюваних в українській мові. Президент міста д-р Островський поставився до виповнювання карток українською мовою обєктивно і признав слушність нашим домаганням.

Ми ставили вимогу офіціяльного обіжника до комунальних урядів у Львові в справі української мови. Цього нам не зробили і наслідком того, що такого обіжника не видано, мав місце в 6-ому дільницевому уряді у Львові дикий вияв ненависти до українства й української мови. А саме п. Іван Міцко, урядовець 6-ої дільниці, подер мельдункові картки, виповнені і принесені п. Іриною Зацерковною (Львів, вул. Потоцького ч. 14.), тільки тому, що вони були в українській мові.

Запитуємо п. президента, що він зробить з таким урядовцем, який викликує своєю невідповідною поведінкою роздрання та розбуджує національні пристрасти. Додаємо, що зголошень у справі неприймання мельдункових карток в українській мові є чимраз більше.

Коли справа законних вимог не буде залагоджена на львівському терені, постараємось про внесення інтерпеляції в соймі та про інтервенцію в Міністерстві Внутрішніх Справ.

Секретаріят Н. О.

Відкриття буджетової сесії сойму.

ПРОМОВИ ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО Й ВІЦЕПРЕМІЄРА КВЯТКОВСЬКОГО.

У вівторок 1-го ц. м. в год. 4 попол. відбулося відкриття цьогорічної звичайної буджетової сесії сойму. На початку марш. Цар відчитав декрет президента про відкриття сесії, після чого переведено уконституування 12-ти комісій. Відбулось воно в такий „упрощений" спосіб (на підставі нового соймового регуляміну), що марш. Цар відчитав список усіх членів усіх 12-ти комісій; не було ніякого спротиву і тому автоматично склад комісій ухвалено.

Після того **премієр ген. Складковський** виголосив 20-ти хвилинну промову. Премієр заявив свою радість з приводу того, що зібрався сойм. Уряд не був захланний на законодатні компетенції. У 1932. р. появилось 91 декретів, у 1933 — 78, у 1934 — 55, у 1935 — 44, а минулому році лише 29. Після того премієр казав про деякі напрямні політки уряду (як „суспільна справедливість") та умовини праці. Вказав, що 1000 селянських дітей-стипендіятів увійшло до нижчих гімназ. кляс; уряд реалізував засаду про рівні права й обовязки у плаченні податків, що не приходило легко, але всеж удалося так, що гроші пливуть з замкнених досі джерел (натяк на дідичів — прем. Ред.). Уряд виступав теж проти антисемітських ексцесів, але радіє, коли селянська молодь пливе до міста, до ремесла, промислу та купецтва.

Премієр заявив, що головна атмосфера, в якій працював уряд, це свідомість, що йде повільна, але постійна **господарська поправа.** Джерелом сили і тривкости є співпраця президента республики з марш. Сьміглим.

Премієр виступив проти атмосефри „політикерів і доктринерів", які в усьому бачать лише

лихі сторінки. Премієр чекає від сойму здорової критики.

Після того довгу промову виголосив **віцепремієр і міністер фінансів інж. Квятковський.** Вся його промова була втримана у **високо-оптимістичному тоні.** Він доказував увесь час тезу, що **Польща перейшла з періоду господарської дефензиви до офензиви**, відчитуючи на доказ м. ін. довгий реєстр порівнюючих цифер.

Сойм матиме тепер імовірно ще тільки одно засідання у вівторок для переведення короткої генеральної дебати.

Земельна реформа ослабила оборонну силу Польщі.

ЗЕМЛЕВЛАСНИКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА ПРОТИ ПРОДАЖІ ЗЕМЛІ УКРАЇНЦЯМ.

У четвер 26. м. м. відбувся у Тернополі зїзд землевласників під проводом гр. С. Баденія. Про хід нарад і рішення землевласників довідуємося з кореспонденції, поміщеної у варшавському консервативному „Часі" (ч. 33. з 1. ц. м.), з якої подаємо деякі уступи в перекладі. На нараді виступили з промовою пос. К. Кшечунович і пос. Ст. Трачевський. Перший говорив про справу віддовження задовжених великих господарств і про податкові болячки. Другий торкнувся справи будови цукроварні „Подоле" в Березовиці під Тернополем та довше спинився над „справою оборони польського стану посідання".

„Проблема парцеляції — говорив пос. Ст. Трачевський — у Сх. Галичині (в оригіналі: в „Малопольсце Всходней") є національною справою. Від 1919. р. до 1934. р. розпарцельовано у трьох воєвідствах, себто у станиславівськім, львівськім і тернопільськім коло 300.000 га землі, з чого коло 220.000 пішло на доповнення господарств і комасацію. З цієї кількости лише 10 прц. землі дісталося у польські руки, решта в українські. На осади пішло 80.000 га, з чого 20.000 в руки українців. Справа парцеляції є без сумніву національною справою і тому вимагає спеціяльного уважливого підходу. Повне нехтування українців при розділі землі мусить викликати невдоволення. Вже тепер чути голоси в цій справі".

Тут промовець пригадав з реферату сен. Ю. Павликовського на вічу в земельній справі його слова, що „парцеляція для поляків є лише експериментом — для українців означає життя або смерть".

Промовець домагався переведення парцеляції під контролею суспільности. Слід парцелювати передовсім знищені варстати і щойно по їх парцеляції можна приступати до частинної парцеляції інших маєтків.

В дискусії промовляв між іншими воєвода д-р Білик підкреслюючи, що землевласники висувають на перше місце добро держави, а не егоїстичні цілі. Обговорюючи податкові болячки згадав, що цих справ не можна негайно розвязати, але до їх усунення змагають послідовно. Опісля воєвода обговорив можливости зросту продукції на терені тернопільського воєвідства та управу рослин, які краще оплачуються від збіжа.

Зїзд приняв низку резолюцій. В першій резолюції зїзд стверджує, що аграрна політика і виконання закону про земельну реформу з огляду на польську державну рацію принесли негативні наслідки, ослаблюючи польський національний стан посідання і внутрішню оборонну силу держави головно у воєвідствах з мішаним населенням. У другій резолюції землевласники домагаються безоглядної заборони продавати землю підчас парцеляції в чужі руки, щоб вдержати національний стан посідання.

З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ В ЕСПАНІЇ?

ПАРИЖ, 1. 12. Авас. **До еспанських пристаней, що підлягають урядові з Бургос, причалили частини німецької армії.**

ПІСЛЯ НЕВДАТНОГО ЗАМАХУ В ТОКІО.

ТОКІО, 1. 12. ПАТ. Змовники, арештовані під замітом замаху на прем. Гіроту, твердять, що вони не могли дістатися до міністра рільництва, щоб виступити проти хліборобів провінції Фукушіма, тому хотіли звернути на себе увагу, кидаючи бомби.

В обороні рідної землі.

ВІЧЕ В ЧЕСАНОВІ ЛЮБАЧІВСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 24. м. м. відбулося в Чесанові в салі Нар. Дому віче судової округи Чесанів під проводом дир. Григора Лебедовича; секретарював п. Теодор Обшанський з Мощениці. Реферат про земельну справу виголосив пос. д-р Роман Перфецький. У дискусії забирали голос пп.: Гринь Стефанівський з Нового Села, Стефан Павлюк з Площаніа, Микола Карвацький з Уладзова, Стефан Прийма з Нового Села, Василь Пашко з Нового Села, Дмитро Амброз з Любліниця Старого і Данило Головатий з Нового Села. По дискусії ухвалено одноголосно відомі резолюції з протестом проти кольонізації української території кольоністами з корінної Польщі. Резолюції вислано до воєвідства і Президії Ради Міністрів.

ПРОТЕСТАЦІЙНА НАРАДА У ВІКНІ СКАЛАТСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 21. XI. відбулася у Вікні, пов. Скалат, нарада, яку отворив п. Йосиф Герман. Предсідником вибрано Степана Германа, який покликав на секретаря Максима Метельського. Реферат про земельну справу та її оборону виголосив голова ПНК п. Олександер Пісецький. По рефераті збори однодушно приняли відповідні резолюції, які вислано до воєвідства і Президії Ради Міністрів.

НАРАДА В КАМІНЦІ СТРУМИЛОВІЙ.

Дня 27. м. м. відбулася в Камінці Струмиловій у великій салі Нар. Дому заходами ПНК УНДО політична нарада, в якій взяла участь інтелігенція і селяни з цілого судового повіту. Присутніх 284 осіб. Наради відкрив голова Повітового Комітету О. Мулькевич, до президії вибрано О. Задворняка, М. Литвина, П. Свіціцького, П. Глоговського, І. Дацишина, С. Рогоцького та Т. Зуба. Секретарював п. Іванців з Тадань. Реферат про потребу й засоби боротьби за землю виголосив посол тутешньої округи В. Кузьмович. Збри однодушно й без дискусії приняли відповідні резолюції, які вислано до воєвідства і до Президії Ради Міністрів.

Після того відбулася нарада господарсько-кооперативна. Відповідний реферат про господарсько-кооперативно-кредитові справи виголосив дир. Центробанку у Львові п. С. Кузик. По півторагодиннім рефераті, в котрім промовець порушив усі болячки нашого господарства, кооперації та кредитових установ, як теж справу дрібної ощадности по селах, відбулася дискусія, в якій забирали голос о. шамб. Цегельський, П. Глоговський, д-р Сайкевич та О. Задворняк. Збори покінчено відспіванням нац. гимну.

О. М.

Похорони бл. п. Як. Кривіцького.

У вівторок 2. ц. м. відбулися з вірменської крипти у Львові похорони бл. п. Якова Кривіцького. Панахиду відправив о. кан. Кишакевич разом з о. Назарком ЧСВВ. По панахиді попрощав Покійника від українських акторів п. В. Блавацький. Підчас похоронів співав хор артистів театру ім. Тобілевича і „Заграви". В похороні взяли участь широкі кола львівського громадянства, українські актори та наддніпрянська еміграція. На цвинтарі промовляв студент прав Ярослав Масляк, учень драматичної школи п. Кривіцької.

З відчитової салі.

БОЛГАРІЯ — КРАЇНА ВИНОГРАДУ, ВИНА, СПИРТУ ТА ШИРОКО ЗОРГАНІЗОВАНОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО РУХУ.

В неділю 29. ц. м. виголосив лікар **д-р М. Васілів** удруге відчит під поданим вгорі наголовком у Т-ві „Відродження". Прелегент обговорив ширше справу протиалькогольної боротьби в Болгарії, де працював як лікар 15 років і мав змогу приглянутись їй зблизька. Болгарська нація приступила до планової боротьби з алькоголізмом тому, бо внаслідок великої консумції вина збільшилося там дуже число умово недужих та епілептиків. Тому боротьбу з алькоголізмом ведуть тепер у Болгарії зорганізовано і то на широку мірку, при чому в перших рядах є болгарські лікарі. Протиалькогольний рух піддержують теж такі політики, як Цанков та багато інших.

На рефераті була присутня головно молодь, яка виповнила вщерть привітну домівку Т-ва „Відродження" при вул. Чарнецького ч. 24.

НОВИНКИ.

— **До ВП. Передплатників Атлясу України.** На листовні запити спрямовані до нашого В-ва у справі закінчення Атласу України повідомляємо, що незначно пересунено речинець закінчення твору з причини незалежних від нашого В-ва, а саме через кількамісячний страйк львівських літографів, та опісля через відомі події у Львові весною ц. р. До того бажання нашого В-ва видати твір якнайкраще, не жаліючи трудів і додаткових коштів, вимагало радше дещо спізнити речинець, як дотримати його коштом якости виконання твору. Третій випуск Атлясу, як ми це недавно оповістили, друкується, а рівночасно ладиться до друку четвертий останній. **В-во Український Видавничий Інститут у Львові.** 3178

— **З цим числом „Діла"** висилаємо нашим передплатникам як безплатний додаток чергове (23.) число журналу „Назустріч" з 1. ц. м., що вийшло з таким змістом: Осип Боднарович: Історія Українського Війська. — Антін Ниви́нський: Історична повість поширюється. — Еміль Вергарн (1855—1916). — Поезії Еміля Вергарна у перекладі Святослава Гординського: Діяльоґ. — Радість. — В. Ласовський: Микола Бутович. — Андрій Ластовецький: Цьогорічні лавреати Нобеля в ділянці хемії і фізики. — Підслухана розмова. — З вечора танку та співу. — С. Яблонська: Юкіко. — З концертової салі: Вечір стрілецької пісні. — Галя Левицька. — М. Рудницький: Подорожі. — З поезії. — Мистецька хроніка. — Літературна хроніка. — В числі 20 ілюстрацій.

— **Нові музеї у Львові.** Як повідомляє польська преса, у Львові повстануть незадовго два нові музеї: етнографічний і музей праісторії „червінської землі". Оба будуть приміщені в палаті Бесядецьких при Галицькій площі: На етнографічний музей зложиться збірка Александра Прусевича, б. директора музеїв у Камянці Подільському і Луцьку, що містяться в домі при вул. Вірменській ч. 23. До тієї збірки прийдуть збірки з музею артистичного промислу і з національного музею ім. Яна III. Музей праісторії „червінської землі" (новий польський термін на східно-галицькі українські землі) обійме збірку зложену тепер у львівському університеті, та збірку музею ім. Дідушицьких. Організацією музеїв займеться дир. д-р Чоловський при співпраці проф. д-ра Ад. Фішера, А. Прусевича і проф. д-ра Л. Козловського.

— **Загальні сходини членів Української Порадні для вибору звання** при Гол. Управі „Рідної Школи" у Львові відбудуться в суботу 5. XII. ц. р. в год. 18. у домівці Гол. Управи „Р. Ш." у Львові, вул. Сикстуська 46.

— **Україніка.** В листопадовому зшитку місячника „Slovansky Prehled" А. Фрінта в статті „Що було виконано з Коллярових вимог про літературну взаємність словян" придивляється й до українського дорібку на тлі словянської культурної співпраці. В огляді словянського життя зазначено ряд подій з економічного, політичного і громадського життя українців у СССР і Польщі, які за відповідною пресою подає В. Харват. — „Le Monde Slave" приніс статтю-рецензію Рене Мартеля, в якій дуже прихильно реферує працю О. Мицюка „Нариси з соц.-господ. історії Угорської, нині Підкарпатської Руси". — „Promethee" (орган нац. думки народів Кавказу, України й Туркестану) в листопадовім числі містить статті: М. Данька „Сучасна боротьба України з Москвою" та Ц. Науменка „Совітська Україна".

— **Важне для промисловців.** Міська управа Львова пригадує, що згідно з 33. статтею промислового права — на кожному промисловому підприємстві має бути читкий напис, що подавав би повне імя та назвище власника та рід підприємства. Фірмам, що не пристосуються до того припису, грозять правні санкції.

— **Чи може лікар доносити про проступок пацієнта?** Міністерство справедливости звернулося до міністерства суспільної опіки з письмом, в якому висловило думку, що лікувальні заведення обовязані повідомляти суди про проступки, які виявляються у звязку з лікуванням хорих (тяжке ушкодження тіла, зігнання плоду і т. п.). Міністер справедливости зазначує, що цей обовязок не стоїть в ніякій суперечности з обовязком зберігання лікарської тайни, а її виявлення перестає бути безправним там, де в гру входить публичний інтерес. У звязку з тим міністер суспільної опіки звернувся до головної лікарської палати за опінією в цій справі. Головна лікарська палата рішила на останньому засіданні підкреслити у відповіді, що доноси про переступства не можуть належати до обовязку лікаря з огляду на конечність зберігати лікарську тайну і що це слід залишити його особистому рішенню.

— **Успіх 11-літнього українця.** До славного віденського хлопячого хору („Вінер Сенгеркнабен") приняли 11-літнього сина о. Северина Сапруна з Дрогобича.

— **Університетські виклади** почалися знов у всіх львівських високих школах. Пятьох арештованих студентів випущено на волю, 13-ох передано до слідчого арешту. — Коли почнуться виклади у варшавському та познаньському університеті, вирішить на днях академічна влада.

— **Трагічний кінець дефравданта.** На залізничому шляху між Зимною Водою і Мшаною під Львовом кинувся під поспішний потяг 52-літній Ігнат Рап, заступник чеської фірми полотна Р. Шроль і згинув на місці. При ньому знайшли лист, в якому за причину самогубства подав страх перед відповідальністю з причини грошевих браків у львівському представництві цієї фірми (вул. Третього Мая 2). Сума спроневірених грошей доходить до кількадесять тисяч зол.

— **Афера „Чатів" перед судом.** Перед львівським судом почався сензаційний процес проти 7-ох осіб, яким закидують ошуканство при збиранні анонсів до часопису кордонної сторожі „Чати". Вони заложили „адміністрацію" „Чат" і послуговуючися сфальшованими і поручаючими листами міністерства скарбу, збирали анонси і випрошували субвенції — буцімто для „Чатів". Коли одна сторона оголошень у „Чатах" коштувала 150 зол., згадані аквізитори брали від поодиноких фірм по 600 зол. крім провізій. — На лаві обвинувачених засів емер. отаман В. Терґазов, ем. бунчужний П. Чеховський, В. Колінський, В. Лебушка, Кассаля, С. Латвіцький і Р. Ліндштайн.

— **Бандити перед судом.** Перед львівським судом присяжних відповідає Н. Мальський, І. Літвін, Д. Теленка, С. Ляпісоцький та Р. Хінка. Прокуратор закидує їм, що вони обрабували Настю Дмитришин з Пархача (Сокальщина). Крім того вони правдоподібно убили корчмаря Соболя та обрабували американку Красіцьку.

— **Львівська хроніка.** Підчас облави в пасажі Міколяша і в городі Костюшка арештовано кількадесять підозрілих типів. — Ратункове поготівля перевязало 30. ц. м. сім осіб, що наслідком ожеледи поломили собі в місті руки. — З овочарні при вул. Коперника ч. 28 два злодії вкрали в білий день 60 зол. і більшу скількість цукрів. — В готелі Кольонського при вул. Трибунальській скочила з другого поверху і вбилася на місці 19-літня Гелена Горенович з причини втрати посади. Передтим вона напилася сільного квасу. — V. поліц. комісаріят приловив ватагу зложену з 5 злодіїв у віці 15 і 16 літ. — Арештовано робітника Степана Баньчука, що крав залізо. У брамі дому при вул. Курковій 32 найшли підкинену 2-тижневу дитину.

— **Війт — дефравдант.** Перед ряшівським судом станули війт і секретар волости Турия, що спроневірили 650 золотих, безправно перетримали 550 зол. та переступили буджетовий прелімінар.

— **Кривавий грабіжницький напад.** До села Воютич самбірського повіту повернув після кількадцятьлітнього побуту за границею 55-літній Антін Малевичко, з фаху нафтовий вертач. Він перебував в Японії, Китаю і Манджурії, де із звичайного робітника став власником кількох копалень і доробився великого маєтку. Врешті затуживши за рідним краєм і видержавши свої копальні, вернувся до своєї Самбірщини. Зі собою привіз значну готівку та цінну біжутерію. У Воютичах замешкав у своєї сестри, вдови Юлії Кіркало. Кілька днів тому, коли сестра поралася коло снідання, а Малевичко лежав ще в ліжку, впав до хати молодий чоловік і дав пять револьверових стрілів. Дві кулі попали Кіркалову в рот, ранячи її тяжко, а одна ранила Малевичка в шию, так що він до години помер. Думаючи, що обі жертви неживі, грабажник ухопив мошонку з 3 зол. та портфель, в якому находилося 100 долярів і втік. Повідомлена поліція прийшла на місце злочину і від тяжко раненої Кіркалової довідалася, що напасником є Михайло Бабяк, якого незабаром зловили. Перед арештуванням він пробував утопитися в ріці, але невдачно. Доходження викрило, що Бабяка намовив до вбивства 60-літній господар Андрій Зарицький. Ще в 1912 р. жінка Малевичка, виїзджаючи до свого чоловіка в Америці, передала Зарицькому своє газдівство з 3 морґами ґрунту в аренду. Коли по 24 роках вернувся Малевичко і зажадав звороту маєтку, Зарицький відмовився. Справа перейшла до суду, який вирішив справу в користь Малевичка. Щоб його позбутися, Зарицький намовив Бабяка, щоби спритав Малевичка, а Бабяк вивязався зі свого задання так, що й тяжко ранив Кіркайлову та вкрав, що попало йому під руки.

— **Краєва хроніка.** В Яворові пов. Косів арештовано гуцула Федора Рибенчука, що ... дозріваючи свою жінку за невірність, знущався над нею в нелюдський спосіб, з вініці ... II, вибив їй кілька зубів, остриг голову до самої шкіри і відтяв їй бритвою кусник носа. — В Павелчі пов. Станиславів знайшли в полі ... ле тіло якогось мужчини з розбитою головою та ранами на тілі. Арештовано кілька осіб. — Злодії вдерлися до бюр тернопільської Суспільної Обезпечальні, порозбивали бюрка та намагалися дістатися до огнетривалої каси. — На дім Івана Кулявця в Грущі к. Батятич (Камінеччина) напали замасковані бандити. Вони постріляли сина Кулявця, що кинувся на них, і втікли. — Самбірський суд присяжних засудив на чотири роки вязниці Ядвигу Мрочковську за вбивство 9-літньої Крисі Яремко. — В Королівеві пов. Городенка втопився 13-літній Микола Пиріг, совгаючись на ставі на леду, який заломився. — Два замасковані бандити вломилися до дому Хаїма Драєра в Пілі і стероризувавши домівників, розбили куферок, з якого забрали 400 зол. готівкою. Крім того вкрали футро та іншу ґардеробу. — В Добротворі пов. Камінка Стр. згоріла стодола ем. поліцая Яна Вількоша разом зі збіжем і пашею. У звязку з тим арештовано Анастазію Леґеху під закидом підпалу. — 25-літня Рузя Кеніґ з Дрогобича затруїлася сільним квасом. — Дрогобицька поліція арештувала Нестора Наньчукурського, що брав у склепах товари на рати, продавав їх за безцін а гроші пропускав. — Поліція злапала двох бандитів, І. Іванчука і М. Лянґера, що 20. листопада ц. р. обрабували трафіку інваліда Івана Луцьовича в Урожі (Самбірщина). — Лікаря В. В. з Дори засудили на 1 рік вязниці за недозволену операцію, що спричинила смерть пацієнтки. — У фабриці печей в Перемишлі вибух окупаційний страйк.

— **Адміністраційна кара.** Старостинський суд у Сяноці засудив о. Івана Гайдукевича, пароха в Добрій Шляхотській на гривну 30 зол. за те, що мовляв підчас богослужения з дня 11. листопада ц. р. заборонив шкільній молоді розмовляти по польськи та співати „Боже цось Польскен".

— **Звірська мати.** В кольонії Ліпнік луцького повіту арештовано Гелену Ровінську, що ... свою неправисну дитину при породі вдусила, старшу дитину вкинула до ріки і втопила, а білю донечку вбила сокирою і кинула до ... ями. Ровінська призналася до всіх злочинів.

— **Арештування судді в Н. Санчі.** З доручення прокуратора окружного суду в Н. Санчі арештовано д-ра Людвика Гарнера, б. начальника суду в Чорнім Дунайці і судді в Тарнові. Причина арештування стоїть у звязку з урядуванням Гарнера як судді.

— **Не прощайтесь за довго!** Жахлива подія склалася на залізничій стації у Ґродзьцу більського повіту. Перед відходом потягу прощався 21-літній Станислав Мацейчик зі своєю нареченою, що мала їхати до Бельська. Коли потяг був уже в руху, наречена отворила вікно і ще раз прощалася з Мацейчиком, що йшов побіч ваґону. Нараз він посовгнувся і впав під колеса, які перетяли його на половину. Потяг задержали і добули змасакрованого трупа. Наречена дістала нервового атаку і зімліла, так що мусіли її відставити до шпиталю.

— **Лякають гострою зимою.** Загранична преса подає вимки з брошурки французького вченого на тему гострої зими 1936/37 р. На основі його прогнози цьогорічна зима буде найгостріша від 100 літ. Снігові опади мають бути великі. Морози розпічнуться щойно 30. грудня і потревають до 7. березня. Прогноза обчислена передовсім на Францію, що має морський клімат. У нас, що остаємо під впливом клімату континентального, готово бути ще гірше.

— **Знак часу.** 53-літній Ґустав Ґалец-Райнгольд, член варшавського союзу сценічних і фільмових артистів, помер з виснаження як останній нуждар.

— **Печерна людина у XX. столітті.** У лісах Мілоціна (Ряшівщина) найшли 25-літнього безробітного Івана Дрозда, який мешкав у ямі, яку сам собі випорпав у землі та покрив галуззям.

— **Розсадили мармурову гору.** В Апуанських Альпах біля Карари висадили тому кілька днів міну під вершком гори Теккіоне, що містив у собі пів міліона кубічних метрів славного білого мармору рівачіоне. До вибуху вжили 30 тисяч кґ. чорного пороху і 300 кґ. динаміту. Операція вдалася знаменито. Вершок гори, відтятий від підстави і підмінований, після вибуху осунувся в долину на передбачене місце. Тут почнуть незабаром величезні маси цінного мармору обробляти.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці листопаді 132 катальогові числа приросту до ч. 26.990 включно. В поодиноких відділах прибуло: археольогія 130 і 6 збірок черепів, побутова старовина 8, історичні памятки 11, церковна старовина 1, етнографія 17, різьба 1, малюнки 1, графіка 2, дереворити 2, екслібріси 15, репродукції 106, виділки 2, фотографії 204, монети 27, банкноти 2, печатки 15, цинкові кліші 2. До найцінніших набутків належить теракотове погруддя Шевченка роботи Ол. Архипенка (дар американських українців), збірка гуцульської старовини по учит. І. Депкву із Устеріки (куплено) та археольогічні збірки із Волині. Жертводавцями були пп.: Балух М., Воробчук Ф., Гривнак, Грицина У., Гела С., дир. Дорошенко В., Дідух В., дирекція „Дністра“, д-р Крипякевич І., Коноваляк А., Козубський Б., д-р Левицький В., Мойсейович С., рев. Мельничук М., Межиріцький В., Микитюк І., Мушак Ю, Олеськевич М., Островерха М., Паньків В., д-р Полянський Ю., дир. Прудивус А., о. Прийма Т., Петренко А., Пасічник М., Савойка Л., Сітницька У., ред. Тарнович Ю., Українське Т-во Допомоги Емігрантам, Український Спорт. Союз, Файгель Л., Шляхтич С., Шобертова Ф. Управа Музею складає всім щиру подяку. — Дня 1. XI. відбулося у Музею НТШ відкриття постійного „Відділу історично-воєнних памяток“, дня 8. XI. відкриття VIII. Виставки АНУМ

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР ГІНДУСЬКИХ ТАНКІВ.

Танковий сезон у Львові приніс нову атракцію. Гіндуська танечниця Ніота Ініока виступила вчора у Великім Театрі із своїм екзотичним репертуаром. Теми до своїх танків черпала вона із тексту святих книг та старогіндуських народніх легенд і вірувань.

У першій частині програми були переважно релігійні танки, які, як відомо, є висловом релігійного культу та формою утілеснення духового життя, що підсичене динамікою, музики і настрою ритуалу впроваджують танцюристів у екстазу. Та цього саме глибокого удуховлення та містицизму у релігійних танках Н. Ініоки не було; що більше, вони видались нам зовсім без змісту і виконані дуже шабльоново.

У другій частині вечору танечниця вже дещо ширше розвинула свою танкову й мімічну скалю та з подиву гідною технікою тіла, головно його горішньої партії, віддала „Космічний танок“, „Нартакі“ (королівська танечниця) і „Гопі“ (при помочі невидного птаха).

Та найцікавішою точкою програми і західньому глядачеві може найближчою були „Староєгипетські танки“, відтворені докладно на осн. нагробних фресків і гієрогліфічних папирусів, зарисовані лише в одній площині, без трьохвимірового простору.

„Новочасний Єгипет“ — це був гимн у честь любови, а в „бедуїнці“ мав він уже характер суто звичаєвий.

Ніота Ініока безперечно велика танечниця, та танки її для нас чужі, подекуди майже абстрактні і своїми чудово пружними руками тіла вона радше нас суґерує, ніж пояснює зміст танку. А костюми? Вони просто фантастичні, своєю „танковістю“, оригінальністю та блиском мимоволі зосереджували увагу глядача, але здебільша мали характер виключно сценічний, обчислений на зверхній ефект (за винятком єгипетських) і у символіці танків не грали майже ніякої ролі, хоча у релігійних і обрядових танках східних народів це річ першої ваги.

А на кінець, коли вже цей вечір у виконанні правдивої гіндуски мав нам справді показати танкове обличчя далекого Орієнту, хоч би це було навіть творчі реконструкції на підставі старих документів, то цікаві були б ми почути і його специфічний акомпаніямент, опертий на перкусійних інструментах, що звуком металю й дерева так знаменито надають силу та ритм таким танкам. **М. П.**

ТЕАТР „КОЛІСЕЙ“: „ПІВНІЧНА ХВИЛЯ“.

Редакція „Хвилі“ влаштувала на добродійну ціль — зимову допомогу для бідних власну ревію. Програма складалась із 15 пунктів, здебільша веселих, попереджуваних дотепною конферансієркою двох членів редакції, з яких один Е. Ігель — має добрий, приємний голос і повну свободу рухів, як вроджений актор. Дуже веселі були сатиричні скетчі: як виглядає редакційна праця, як родиться деникарська качка, який настрій панує на 5 хвилин перед „замкненням числа“. Вистава була оригінальна тим, що члени редакції „Хвилі“ виступали на сцені у своїх звичайних ролях і не щадили один одному злобних заввав. Окрасою вечора були танці Сем Гіора, професійного танцюриста, який відтворюючи Будду проявив подиву гідну гнучкість і виразовість рук, а також ансамбль Белі Кацової, що відтанцював повні темпераменту хасидські танці. Сильні оплески зібрав З. Шор своїми анекдотами. Дотепною і приємною для глядачів вигадкою був конкурс краваток, — оригінальний був фотомонтаж ред. С. Шпунда, як виглядатиме Львів у 2100 р. Уся ревія стояла на дуже високому рівні і виповнила салю по береги. **м. р.**

—o—

З кіна.

Кіно „Апольйо“: „Альотрія“.

Весела комедія німецького виробництва. Режисер Віллі Форст. Комедія як десятки інших, лише що має першорядних артистів Адольфа Вольбріка, Гейнца Рімана, Ренату Міллєр та Енні Юґо. Увесь сюжет пустий: молода, свіжо заміжня жінка хоче зробити собі жарт і представляється як панна, а її приятелька у критичних моментах мусить грати її ролю. Маємо тут позаміновані двері від сусідніх спалень і льокая-фільософа, який любить надаремне давати ради свому панові — все досить пересічне. Зате величезною прикметою фільми є знаменитий діяльоґ, дотепний і дуже виразний, так, що можна чути кожне слово. Є теж і деякі технічні новинки; знаменито фотографовані сцени.

Кіно „Паляс“: „Жайворонок“.

Віденська комедія. Історія про доньку збанкротованого барона, яка хоче ратувати батька своєю працею. Вона відкриває ресторан при широкому шляху, бо має у свому маєтку вино, вірну службу і... гарний голос. Першим її випадковим гостем буде панич-нероба, гарний юнак, який теж починає працювати тому, що не може користати з капіталу своєї багатої тітки. Тітка обдурила його кажучи, що втратила ввесь маєток. Знайомість багатого молодця з баронівною починається на лоні природи; він переконаний, що має перед собою сільську дівчину. Подвійна гра баронівної дає привід до веселих епізодів. Як це все виглядає в оперетці Леґара, можемо собі уявити: краєвиди, циганська музика, сентиментальні і комічні сцени — приємні, зручно зроблені. Із деяких добрих віденських дотепів публика щиро сміється. Марта Еґерт дає добрий, природний тип, гарно і часто співає. Її партнери — всі добрі артисти, деякі першорядні коміки.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ.

Свято в Замарстинові. Замарстинів — це одно з тих розлогих передмість Львова, що не має ще своєї церкви, а не має її не тому, щоб не хотіло, щоб не робило заходів чи може не мало доброї волі. Ще з перед війни громадяни Замарстинова роблять заходи, щоб дістати від маґістрату площу під церкву, та заходи ті кінчаються нічим. У великій мірі, як кажуть, причинилися до цього замарстинівські комбатанти, що то зібрали підписи місцевих польських товариств та внесли протест проти признання українцям Замарстинова площі під церкву. Брак церкви і постійного священика відбивається дуже відємно на вірних, тож і не диво, що починають закрадатися там ріжного роду секти. Всеж таки є ще дуже багато вірних, що кріпко держаться свого обряду і вони гуртуються при місцевій каплиці-молитовні, що міститься у читальняним будинку при вул. Львівській 56. А тому, що внутрішний її вигляд не зовсім подобав на каплицю, теперішня Парохіяльна Рада за почином о. Мирослава Харини, що тепер обслугує цю каплицю, рішила відновити молитовню та надати їй відповідний вигляд. Що задумали, це і зробили. І саме 29. XI., у день св. свщ. Йосафата мав Замарстинів подвійне свято: празник св. Свщ. Йосафата та благословлення гарно розмальованої каплиці. На свято це зібралося велике число вірних не лише Замарстинова, але й доокола чних парохій та гостей з міста. Були також представники деяких наших установ. Чину благословлення довершив в год. 9.30 місцевий парох о. Каштанюк, що пів години пізніше відправив торжественну Службу Божу в асисті дияконів: оо. Редемптористів. Проповідь, що нею зворушив би навіть найбільш запамянілі серця, виголосив о. Харина Володимир зі Знесіння. Усі ті торжества повінчалися водосвяттям та многоліттями. Тут слід підмітити, що каплиця не може вона помістити всіх вірних, тому Парохіяльна Рада закупила мегафон, заінсталювала його в просторій читальняній салі і в цей спосіб уможливлює вірним брати участь у всіх богослуженнях. Але це має теж свої невигоди, тому Парохіяльна Рада мусить далі з усією енергією вести акцію для збудування відповідно великої окремої церкви в Замарстинові.

ДРОГОБИЧ.

Народня Організація Українців міста Дрогобича. В дні 22. м. м. відбулися в Дрогобичі установчі збори Народньої Організації Українців міста Дрогобича, уладжені заходом місцевого П. Н. К. Збори відкрив пос. Ст. Витвицький, вказуючи на вагу міст у нашім національнім житті. Основний реферат про організацію та завдання наших національних організацій по містах виголосив пос. Ст. Біляк. Вказуючи на сучасне політичне положення та на вагу політичних подій, яких ми є свідками в теперішнім моменті, референт доказував потребу безпосередньої участи в політичнім житті найширших кругів нашого народу. Обговорюючи цілі нової організації, пос. Ст. Біляк підкреслив особливу вагу робітництва в національнім житті та подав практичні вказівки для переведення його організації, при чому теж звернув увагу на особливі інтереси інших кругів українського міського населення та на засоби, якими найкраще було б ті інтереси обхопити та їх реалізувати. Між іншим запропонував уладжування періодичних сходин з викладами на економічні та політичні теми, пристосованими до пожночасних слухачів. Серед загального зацікавлення порушеними референтом справами забрали голос пп. Володимир Городиський, д-р І. Блажкевич, Микола Мицавка, інж. Дилинський, о. ігумен Бараник. Поодиноким промовцям відповідали пос. Ст. Витвицький і пос. Ст. Біляк, який на дотичний запит виясни, що нова організація має стати партійною прибудовою УНДО. Те становище апробували теж зібрані і після того приступлено до вибору управи, якої головою став пос. Ст. Витвицький; у склад її увійшли, як представники інтеліґенції, купців, передміщан і ремісників, пп. д-р І. Блажкевич, Іван Віта, Осип Гешко, інж. Дилинський, д-р Костшемський, Теофіль Кушнір, Василь Кушнір с. Івана, Антін Максимович, Микола Мицавка, Андрій Модрицький, Дмитро Німилович с. Миколи, дир. Новосельський, Василь Паньків, д-р Савойка, Теодор Шипайло, лік. Чубатий і Василь Яців.

СТАНИСЛАВІВ.

З відчитової салі. Минулої неділі відбувся в салі „Української Бесіди“ перший виклад із цілого циклю викладів, що їх намітила на цілий зимовий сезон та у становa враз із „Учит. Громадою“. Виклад п. н. „Вечір новітньої поезії“ відкрив інж. Дутка, що в коротких словах подав зібраним до відома, що кожної неділі в салі „Бесіди“ будуть відбуватись виклади. Після того проф. Домбровський відчитав добре опрацьований реферат, у якому характеризував найновіші напрямки в поезії і пізній гурт поетів. Ілюстрували виклад Л. Каратницька, Т. Ліськевич і П. Рогатинський, що деклямували й читали твори поетів поодиноких напрямків чи груп. Публики дуже багато, переважно молодь. Черговий виклад виголосить м-р Кушнір про суспільні рухи в Галичині. **Б. Л.**

Спортові новинки.

Париж — Прага 2:1 (2:1). Паризька футболева репрезентація може похвалитись після перемоги над Будапештом новим успіхом. Перемогти репрезентацію Праги, що складалась із грачів двох дружин учасників середньо-европейської чаші і є майже однозначна з державною репрезентацією, нелегка річ. Дружина Праги була ліпша технічно, але за мало пробойна. Париж грав добре, зокрема пописувалась оборона. Судіював бельгієць Берт.

Австрія осінним мистцем Відня. В мин. неділю відбулись останні мистецькі змагання австрійської ліги. Австрія перемогла Вакер 4:3 і висунулась на перше місце в табелі. Друге місце заняла Адміра, що перемогла Віенну 3:0. Крім цього грали: Фльорідсдорф — ФЦ. Він 2:0, Фаворітнер — Рапід 2:0. Гакоаг опинилась на останньому місці.

Прага — Цюріх. Гаківкові змагання, що відбулися в Цюріху, дали перемогу празькій дружині у відношенні 4:2 (1:0, 1:1, 2:1).

Поразка гаківкового мистця світа. Репрезентаційна дружина Англії, яка здобула мистецтво світа, розіграла тренінгові змагання з комбінованою дружиною канадійців і програла 3:5 (0:0, 3:4, 0:1).

Новий рекорд у плаванні. На плавацьких змаганнях у Тірінґен змагун Шлянх устійнив новий рекорд Европи на 200 м. горілиць у часі 2.32,7 хв.

—o—

Нові книжки й журнали.

D-r Jan Bobrzyński: BOLSZEWICKA PRAWDA, poświęcone rozwadze polaków wszystkich sfer i zawodów. Warszawa 1936. Nakładem redakcji miesięcznika „Nasza Przyszłość“. Str. 87, 8°.

—o—

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ЖОВКВА:
2. XII. Муж двох жінок.
3. XII. Лев в Абісинії.
4. XII. Інвалідн.
5. XII. Німа теща.
6. XII. Вій.

З Жовкви іде театр до Рави Руської, Сокаля і Камінки Струмилової.

Великий Театр:

Середа, 2. XII. год. 8. веч. опера „Ріголетто".

Четвер, 3. XII. год. 7.20 веч. „Міст", вистава закуплена.

Кіна.

АПОЛЬО: „Альотріа".
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка".
ВАНДА: „Давид Коперфільд: „Генерал Чені".
ГРАЖИНА: „Відень, місто моїх мрій".
КАСІНО: „Сильветки" Вальтера Райша.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами".
МАРУСЕНЬКА: „Під двома прапорами".
МЕТРО: „Бригада смілнвих", „Нічні метелики".
МІРАЖ: „Епізод", „Вальс кохання".
МУЗА: „Променада кохання".
ПАКС: „Останні дні Помпеїв".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Химери гарної жінки" з Ліно Мартіні.
РАЙ: „Володарка Лібану".
СВІТ: „Малий моряк".
СТИЛЕВЕ: „Золотоволосий збиточник", ревія: „Ревний біґос".
ТОН: „Геройська бригада".
УТІХА: „Додик на фронті" і ревія".
ХИМЕРА: „Голос серця".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Райхенгаль".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 19.25 Опера, 22.20 Розр. концерт. **Братислава** (298,8) Генераїхові пісні, вик. Л. Колос, 16.10 Смичк. квартет, **Кошиці** (259,1) 18.15 Сп. ресітал Е. Бородін-Черкаської. **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 16.50 Легка музика. **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.05 Спів. ресітал, 21.45 „Ті не мешапра жаме" драма М. Конедія. **Б'лгород** (437,3) 13.15 Спів. ресітал, 17.20 Нар. пісні, 19.50 Скрипка, 20.30 Вечір гумору. **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 14.15 Легка музика, 16.45 Тріо на скр., альтівку та віольонч., 20.45 Муз. вечір. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Концерт солістів, болгарська співачка М. Стефанова мецосопр., Ол. Сегедь югосл. скрипач, 21.15 Концерт військової орх., **Мінхен** (405,4) 16.30 Солісти, Гольп сопран, Штаб форт., 18.00 Веселе муз. пополудне, 19.00 Камер. музика, 22.30 Солісти, **Будапешт** (549,5) 12.05 Орх. концерт, 13.30 Концерт балалайк. орх., 17.45 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., 19.30 Сальон. музика, 21.35 Скр. ресітал Ем. Телеманія, **Мілано** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 12.40 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 21.00 „Меса да Реквієм" Вердія, **Рим** (420,8) 12.40 Розр. концерт, 22.00 Концерт солістів: Аріго Серато скрипка, А. Сальта форт.

Четвер, 3. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Оп. арії М. Стерені сопр., 17.50 Форт. ресітал, 21.00 Вечір одноактівок, 22.40 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, **Братислава** (298,8) 17.30 Сп. ресітал, 18.10 Форт. ресітал, 22.30 Сальон. квартет, **Брно** (325,4) „Андрій Шеніє" оп. Джордана, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття. **Прага** (470,2) 15.00 Концерт, 22.25 „Весілля" балет. сцени з муз. і сп. Стравінського, **Париж** (1648) 10.30 Орг. ресітал, 21.00 Жан Жак і Джо, легка музика, 21.45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісні, 17.00 З держави інків, пісні та перекази, 20.10 Пять музик грає до танку, 22.30 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресітал, 19.00 Веселі пісоньки про кохання, **Мінхен** (405,4) 13.15 Концерт, 16.30 Концерт солістів із Байрайту, **Будапешт** (549,5) 13.40 Скрипка, 18.20 Грета Келлер співає арії та пісоньки, 19.30 „Ля Травіята" оп. Вердія, 22.55 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 12.40 Розр. концерт, 17.15 Вок. концерт, 21.00 „Тоска" оп. Пуччінія, **Рим** (420,8) 17.15 Концерт солістів, 21.30 Симф. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Концерт орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Я того не зробив", Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Чайковський: Четверта симфонія, гр. пл., 12.40 Новочасне нутро, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Едіт Льоранд із своєю орхестрою, гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Опереткові дуети, гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 Муз. мініятури, гр. пл., 16.10 Муз. загадки для старших дітей, 16.30 Пісні Ст. Невядомського, 17.00 Сусп. сторожа на сх. землях, 17.15 Скрипка, 17.50 Перші татранські провідники, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Пісоньки Дашового хору, з гр. пл., 18.40 Заг. скринька, 18.50 Менше випадків при праці у хліборобстві, 19.00 „Андрій Бая і повітря" новеля Вол. Оркана, 19.20 Танок і пісонька, муз. авд.: фортепіян, спів (Войно-Дзедушицький), кларнет (Ол. Целенський), 20.00 Театр Уяви: „Ларошоза справа" Юр. Тепи, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Веч. денник, 21.00 Попол. концерт у вик. Клявд. Аро, 21.30 Концерт симф. орх., Ада Сарі сопран, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

Четвер, 3. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді середніх шкіл: Клясики та романтики, орх., форт., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Тисяча тактів музики, 12.40 Низка завваг про годівлю, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Музика, спів із гр. пл., 16.20 „Гокус-покус Домінікус", авд. для старших дітей, 16.35 Військові марші та пісні, орх., 17.00 Ощадна та модна господиня, 17.15 Камер. концерт: смичк. квартет, 17.50 Двацятиліття хем. досл. дного інституту, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.12 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.30 Р... „Вережани — місто марш. Ридза-Смілого", 18.45 Актуальна гутірка, 18.55 Театр Уяви (Німеччина): „Під землею" авд. Ерн. Йогансена, 19.30 Танці, пісні, мельодії, орх., спів, скрипка, хор, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мудрі, бідні бобри, 21.15 Твори Ф. Нововейського: форт., спів, хор, 22.15 Орх. концерт, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

ВИБІР НАЙКРАЩОГО СЛУХОВИЩА.

Літом п. р. „Польське Радіо" розписало конкурс на вибір найкращого споміж 35 визначених слуховищ. Прийшло 123 відповіди. Показалося, що одним з 3-х найкращих слуховищ є слуховище німецького автора Ернеста Йогансена п. н. „Галльо... Тут бригада".

ТЕЛЕВІЗІЯ НА ДВІРЦЯХ.

Дирекція залізниць у Льондоні постановила інсталювати в почекальні двірця станції Ватерльо телевізійний приймач та висвітлювати програми з висильної станції від год. 11 до 12 та від 15 до 16 щоденно крім субот.

Вступ має бути безплатний, лише за предявленням залізничого білету. Коли цю новинку публика сустріне з признанням, тоді її застосують і на інших залізничих двірцях на тереві Льондону.

КЛЯВДІЮ АРРАУ І АДА САРІ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

У середу 2. грудня „Польське Радіо" запросило перед мікрофон двох великих артистів: пяніста Клявдіо Аррав і співачку Аду Сарі.

Клявдіо Аррав, який походить з Чілі, має славу видатного пяніста. Почуємо його в радію, як виконавця творів Шопена в год. 21.00.

Ада Сарі, якої саме імя вистачає, щоб зібрати при приймачах радіослухачів, виступить того самого дня в год. 21.30 в рямцях концерту симфонічної орхестри П. Р. Артистка виконає оперові арії та відомий в її інтерпретації вальс Штравса „Над гарним Дунаєм".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельгн бельг. 89.78 89.35, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, долари канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 289.10 — 287.40, Франки фр. 24.79 — 24.65, Франки швайцарські 122.30—121.50, Фунти англ. 26.03—25.90, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан. 116.29—115.45, Кор. норв. 130.83 — 120.85, Кор. шв. 134.33 — 133.35, Ліри італ. 25.20 — 24.60, Марки фінл. 11.50 11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95.50—94.50, Марки нім. срібні 122 —115.

Акції.

Банк Польський, 108, 108.50, Цукор 29.50 Ліпьпоп 14.50, 14.53, Норблін 61, Старахвичі 35.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65.50, серії 85, 2. ем. 65.50, серії 80 5 конв. 51.75, 6 дол. 66.50, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 470, купон 62.78.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. Бк Г. 41—43, 4 прц. ТКЗ. 41—43, 4 і пів прц. ТКЗ. 45—47, 4 і пів прц. БГК. 60—65, 4 прц. БГК. 60—65, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 43—46.

Долярівка 47.50—48.50, 3 інвест. 1 ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65—67.

Збіжжя.

Львів, 1. XII.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Жито шт. I	18·25—18.50
Жито шт. II.	18·00—19.25
Ячмінь одн.	20.50—20.75
Ячмінь на пиво	19.75—20.00
Ячмінь паст.	19·00—19.25

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 1. ц. м.

Ціни за 100 кг. дюзом, льоко вагон-станція заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	21.50—22·00
Жито збір. 691 гр/л. 3%	17.00—17·25
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	18.20—18.30
Овес легко задош. 444	13·00—13·25
Овес не задош. 456	13·50—13.75
Гречка 10%	19·50—20.00
Кукурудза жовта	15·25—15·25
Кукурудза червона	16.25—16·50
Коноп. сім'я	32.00—32.00
Соняшникове сім'я	32·50—32.50
Насі ниделу 95%	41.00—42·00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	52.00—53·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	41.00—42·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. з міш.	43·00—46.00
Фасоля краса рафована	26·00—27.00
Фасоля цукр. ручно виб.	32.00—32·50
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняки	115—120
Конюшина вільна від каняки 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця подорожіла на 50 сот., жито на 25, ячмінь на 20, і кук. на 25. Конопляне і соняшникове насіння подорожіло теж на 25 сот. На всі роди збіжжа крім вівса, на олійні насіння та фасолю, тенденція звишкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 1. грудня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	3.00 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	3.00 "
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	3.05 "
1 л. молока	0.19 "
1 к. яєць	5.40 "

Тенденція на масло звишкова, на молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 1. XII н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., повногрудні, не худі	1.10 зол.
Індики I. кл., повногрудні, не худі	1.00 "
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	0.90 "
Кури I. кл., товсті, без остріг, без напняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 "
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 "

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.